

Tarinoita Kymenlaakson ammattikorkeakoulun opettajavaihdosta

KYAMK

University of Applied Sciences

Toimittajat: Miia Karttunen, Sami Norrbacka, Pekka Malvela ja Heidi Järvi

2015

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A. Nro 65

Copyright: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

Kustantaja: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu

Taitto: Vinkeä Design Oy, Petri Hurme

Paino: Tammerprint Oy, Tampere 2015

ISBN (NID.): 978-952-306-121-7

ISBN (PDF): 978-952-306-122-4

ISSN-L: 1239-9086

ISSN: 1239-9086

Tarinoita Kymenlaakson
ammattikorkeakoulun
opettajavaihdosta

Sisällys

Heidi Järvi Esipuhe.....	5
Päivi Franzon Koulutusvientiä kilttien ja haggisin maahan.....	7
Leena Griinari Liena i Liena Pietarissa.....	17
Leena Mäkelä-Marttinen Vologdan lumo.....	22
Marja-Liisa Sirén-Huhtinen Mielenkiintoinen matka Vologdaan.....	37
Eeva-Liisa Kauhanen Matkailijat Minskissä.....	43
Tarmo Ahvenainen & Mikko Koho Opetusvaihto Kroatian Varazdinissä.....	48
Miia Karttunen Reininkullan kimallus.....	54
Päivi Korhonen International Week Lyonissa, Ranskassa.....	59
Marianne Roslund Bonjour, Madame. Bienvenue!.....	66
Marja-Leena Kauronen Tutustuminen terveystalon koulutukseen Kreetalla.....	76
Hugh Clack Teacher Exchange to University of Rijeka.....	88

Esipuhe

Heidi Järvi, KV-koordinaattori,
Kansainväliset palvelut
heidi.jarvi@kyamk.fi

Kansainvälisyys on vakiintunut osa korkeakoulujen toimintaa, ja sen merkitys vain kasvaa globalisaation myötä. Vuonna 2009 opetusministeriön tekemä kansainvälistymisstrategia korkeakouluille toi muutospainetta toiminnan kehittämistä kansainvälisemmäksi. Seuraava haaste korkeakoululle on heitettynä rahoitusmallin muuttuessa, sillä opiskelija- ja opettajavaihdot ovat osa korkeakoulujen tuloksellisuutta opetus- ja kulttuuriministeriön sitoessa tulokset rahoitusosuuksiin.

Opettajavaihdot eivät ulkopuolisille ole ehkä korkeakoulujen näkyvintä kansainvälistymistoimintaa. Suuremman huomion vievät opiskelijoiden ulkomaan jaksot ja saapuvat kansainväliset opiskelijat. Opetushenkilökunnan liikkuvuudella on kuitenkin tärkeä rooli korkeakoulujen kansainvälistymiselle ja myös opettajille itselle. Opettajille, jotka osallistuvat opettajavaihtoon, avautuu mahdollisuuksia kokeilla omia opetusmenetelmiä uudessa ympäristössä, viedä omaa

osaamistaan ulkomaille, ylläpitää kielitaitoa ja luoda uusia kansainvälisiä kontakteja. Opettajavaihdossa verkostoitumisesta ja lisääntyvästä yhteistyöstä hyötyvät niin opettaja itse kuin kotikorkeakoulukin. Vastavierailut ulkomaisilta opettajilta ovat hyvä keino tuoda kansainvälisyttä niille opiskelijoille, jotka eivät opiskelijavaihtoon pysty osallistumaan.

Opettajavaihdon järjestäminen vaatii työtä, aikaa ja rahoitusta. Aikaa vievät ja työtä tuovat yhteydenotot, opetuksen suunnittelu vaihtokohteeseen, opetuksen järjestäminen vaihdon ajaksi kotikoulussa, matkajärjestelyt ja paperityöt. Rahoitukseen tuo jonkin verran helpotusta Euroopan Unionin Erasmus+-ohjelma. Keskimäärin opettajavaihdot ovat noin viiden päivän mittaisia. Opettajavaihdossa aikataulut ovat tiiviitä, sillä ulkomaan jaksoon pitää sisällyttää opetustyö, kollegoiden tapaamiset, oman kotikorkeakoulun esittelemine ja markkinointi, kulttuurin tarjontaan tutustumine

nen, jonkinlaisen kuvan saaminen kaupungista, ellei peräti koko maasta, sekä pyrkiä saamaan vastavierailijoita ja ehkä yhteisiä projektejakin. Tehtävälista ei ole vaatimaton. Kokemukset vaihdosta ovat kuitenkin niin positiivisia, kannustavia ja antoisia, että työ kannattaa. Kerran vaihtoon lähteneet tulevat lähteneeksi helposti uudestaan.

Tämän julkaisun tavoitteena on saada mahdollisimman suurelle yleisölle tutuksi kansainvälistymisen yksi toimintamuoto, opettajavaihdot. Raportit tässä julkaisussa ovat innostavia, asiapitoisia, mutta ennen kaikkea mielenkiintoista luettavaa. Niissä ovat yhdistettyinä työasiat sekä matkailu ja kulttuuri. Kokemusten ja elämysten kirjo on kattava, ja kertomuksissa on, muutama mainitakseni, saunahetki paikallisten kanssa kaukana Venäjällä, haastateltavana televisiolähetyksessä ex tempore, paikallisten murteiden tuomaa haastetta, haggisia syövä kollega, vanhojen opiskelijoiden

tapaamisia, mereneläviä, siis tuoreita mereneläviä, omat eväät kahvilassa, historiaa, uusia kontakteja ellei peräti ystäviä, hyvää ruokaa (tätä ei voi koskaan ylistää liikaa), innostavia opetushetkiä ja paljon muuta. Nämä hienot kokemukset toimivat toivottavasti kimmokkeena niille, jotka ovat ulkomaan vaihtojaksoa miettineet. Kohteena eivät ole pelkästään opettajat, vaan myös muu henkilökunta, opiskelijat ja miksei kuka tahansa ulkomaan matkailusta kiinnostunut. Viimeksi mainitulle ryhmälle raportit tarjoavat vaikka vinkkejä, miten lyhyestä lomasta saa mahdollisimman paljon irti lomanautintoa unohtamatta.

Julkaisusta on tarkoitus tehdä jokavuotinen perinne, ja jatkossa sanan saavat myös opiskelijat.

Koulutusvientiä
kilttien ja haggisin
maahan

Ronkea haggisin syö!

Matkakohteiden: Glasgow, Dundee, Skotlanti, helmikuu 2015

Päivi Franzon, lehtori, tiimivastaava,
Kielten ja kulttuurintuntemuksen tiimi
/ Kouvola
paivi.franzon@kyamk.fi

Matkustin esimieheni, yhteisten opintojen koulutusjohtaja Seija Aallon kanssa viikoksi talviseen Skotlantiin markkinoimaan Kymenlaakson ammattikorkeakoulun uusia englanninkielisiä Suomen kielen ja kulttuurin verkkokursseja kahden sikäläisen partnerioppilaitoksen opiskelijoille. Vieraanvaraiset isäntämme olivat järjestäneet meille niin tehokkaan ohjelman, että päivät kuluivat yliopistoilla aamusta auringonlaskuun. Päivänvalossa skotlantilaisia maisemia tuli lähinnä ihailtua auton, junan ja kampusten ikkunoiden läpi. Onneksi aktiivinen ja sinnikäs Erasmus-vaihdokki löytää koettavaa myös aamuvarhain iltayöstä puhumattakaan.

Otollinen aika kansainvälisen yhteistyön laajentamiselle

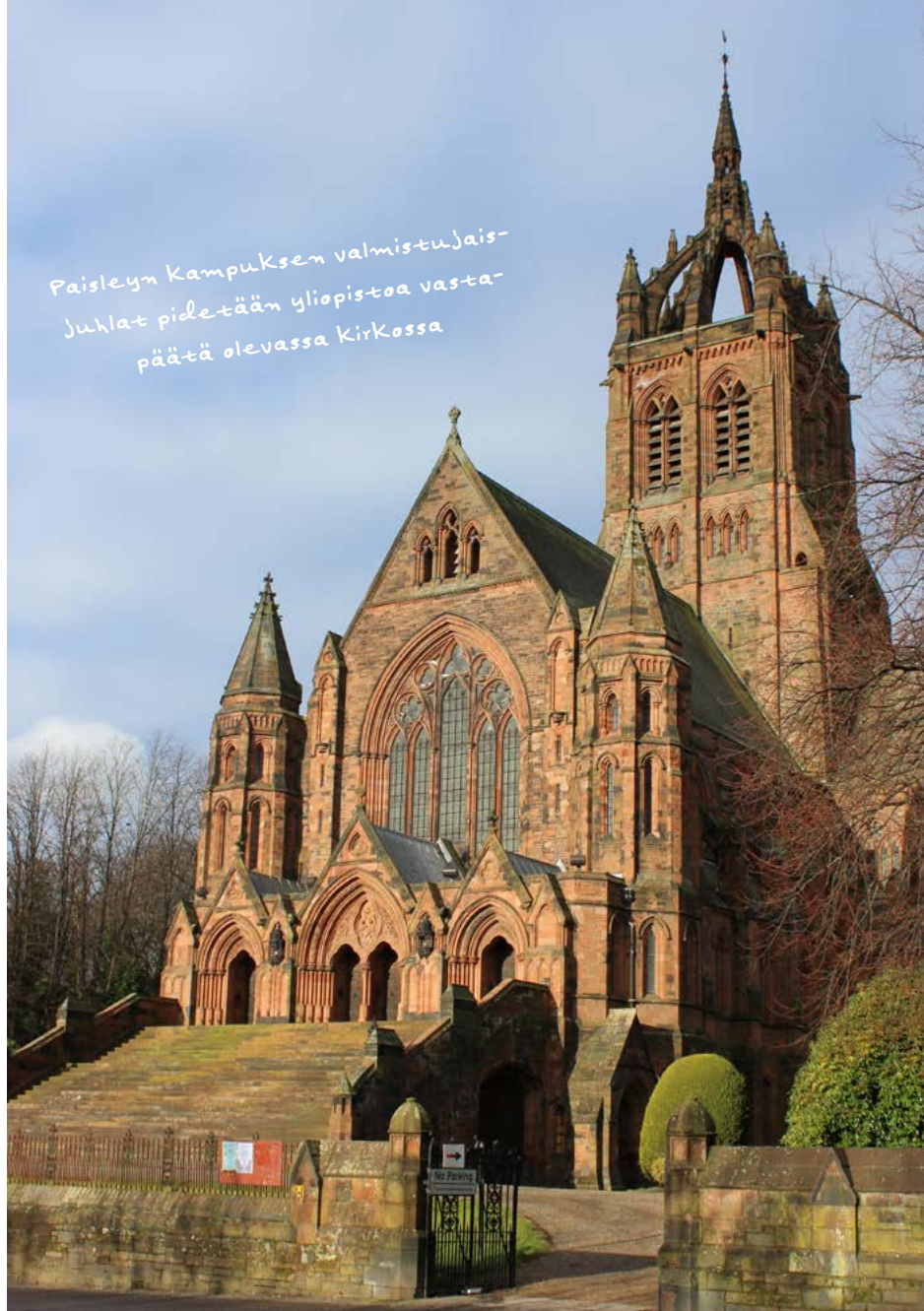
Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kieltenopettajat Slaveya Hämäläinen ja Mikko Koho suunnittelivat vuonna 2014 kaksi englanninkielistä Suomen kieleen, kulttuuriin ja yhteiskuntaan tutustuttavaa verkkokurssia. Opintojaksoja suunniteltaessa ajatuksena oli ottaa niiden myötä ensiaskeleet koulutusviennin saralla ja saada partnerioppilaitostemme opiskelijat suorittamaan niitä avoimen ammattikorkeakoulun kautta. Skotlannissa sijaitsevat University of West of Scotland ja University of Dundee valikoituivat markkinointikohteiksi, koska skotlantilaiset yliopistot edellyttävät vaihtoon

lähteiltä opiskelijoiltaan opintoja vaihtokohteena olevan maan kielessä. Koska yliopistoissa ei opeteta suomea, on Suomeen tulevien opiskelijoiden kriteeri jäänyt täyttymättä. Haistoimme siis markkinaraon.

Matkan ajoitus oli onnekas. Skotlannin hallituksen tuoreen linjauksen mukaan yliopistojen on nostettava kansainvälisten toimintojensa osuus 25 prosenttiin kaikesta toiminnastaan seuraavan viisivuotiskauden aikana. Siksi skotlantilaiskollegoitamme kiinnosti verkkokurssiemme lisäksi laajempikin uusi yhteistyö. Kahdeksan henkilökunnan edustajan tapaamiset Erasmus-koordinaattoreista dekaaneihin sujuivat kaikki samaa käsikirjoitusta seuraten: Heti mainittuamme verkkokurssit isännät totesivat ilahtuneina: ”Onpa hieno juttu, tietysti edellytämme tästä lähtien, että Suomeen vaihtoon lähtijät suorittavat nuo kurssit, mutta mitä voisimme tehdä sen lisäksi?”

Yhteistyöideoita riitti. Hoitoalan opettaja Christopherin kanssa haluamme yhdistää skotlantilaisen ja kotkalaisen opiskelijaryhmän ensi syksynä sosiaalisen median kautta yhteisellä blogi- ja Facebook-projektilla. Jatkotutkimusta tekevä Valerie haluaa tulla Kymenlaakson keskussairaalaan haastattelemaan skotlantilaisten hoitoalan työharjoittelijoiden ohjaajia väitöskirjaansa varten. Varadekaani Tim haluaisi kartoittaa mahdollisuuksia järjestää lyhyempiä opiskelijaryhmien vuorovierailuja oppilaitostemme välillä ja tarjota

Paisleyn Kampuksen valmistujais-
juhlat pidetään yliopistoa vasta-
päättä olevassa kirkossa

kansainvälisiä kokemuksia kotikampuksillaan pysyville opiskelijoille verkkoyhteyksien kautta

Kielistä kiinnostunut Erasmus-koordinaattori Alistair kirjoitti suomen verkkokurssimme suorittamiseen omaan työaika-suunnitelmaansaakin. Lehtori Miken ja kandidaattitutkintovastaavan Johnin kanssa vertailimme opetussuunnitelmiimme upotettuja keinoja kehittää opiskelijoiden lähdekritiikkitaitoja ja kykyä tuottaa asiatyylisiä ammatillista tekstiä. Dekaanin Margaretin kiinnostus yhteistyöhön oli laajuudeltaan sillä tasolla, että sooloilun välttämiseksi tuntui turvallisemmalta kutsua hänet vastavierailulle Kyamkiin ensi syksynä kartoittamaan yhteistyömahdollisuuksia minua useampinatsaisten esimiesten kanssa.

Opiskelijatapaamisia

Tapasimme myös opiskelijoita. Luentosaliin kerätyn opiskelijavaihtoa vielä harkitsevan ryhmän opiskelijoille Suomi oli vain yksi vaihtomaa muiden joukossa. Heille pyrimme markkinoimaan verkkokurssejamme mahdollisuutena saada maastamme ja kielestämme mielikuva, jonka perusteella voi päättää, onko Suomi heille hyvä vaihtokohde.

Sen sijaan neljä seuraavalla viikolla Kotkaan, Helsinkiin ja Hämeenlinnaan työharjoitteluun lähtevää hoitoalan opiskelijaa eivät juuri markki-

Ayrin Kampuksella kaikki tietyt
vievät kirjastoon.

nointia tarvinneet. Heidän intonsa oli tarttuvaa ja ennakko-odotuksensa vaihtelivat toteutettavissa olevasta ”Voi, kunpa saisin laskea pulkkamäkeä!” epärealistiseen ”Onpa kiva päästä juttelemaan suomeksi potilaiden kanssa tuon kurssin jälkeen.” Heille, samoin kuin tapaamillamme henkilökunnan edustajille, sai sanoa painokkaasti, että viiden opintopisteen kurssi toimii vain vaikean kieleemme maistiaisena ja tarjoaa perusfraaseja itsensä esittelyyn ja kuulumisten kyselemiseen. Samalla kuitenkin korostimme, että perusfraasien hallinta toimii mukavana sosiaalisena kädenojenuksena sekä potilaiden kanssa hoitotilanteissa että vapaa-ajalla.

Teetä ja sympatiaa

Skotlantilaisten kollegojemme vaivaton ja iloinen yhteisöllisyys teki minuun suuren vaikutuksen. Siellä saman alan opettajat pitävät kurssimateriaalinsa yhteisellä verkkoalustalla, jossa se on kaikkien hyödynnettävissä. Lisäksi opettajilla on varsin joustava käsitys opintojaksototeutusten vastuupettajuudesta. Glasgow’n isäntämme Chrisin esitellessä meidät opettajanhuoneessa työtoverillemme tämä tarjoutui heti pitämään Chrisin tunnit, kun hänellä kerran oli vieraita Suomesta asti. Chris kiitti ilahtuneena ja kertoi, mitä oli ajatellut käsitellä tunnilla ja sanoi materiaalin löytyvän

verkosta. Vastaavasti hän itse sijaisti vierailumme aikana kollegaansa 50 kilometrin päässä olevalla yliopiston toisella kampuksella.

Brittiläiseen tapaan kaikissa tapaamisissa meille tarjottiin vahvaa teetä. Lounaaksi sai keksejä tai kakkupalan ja kupillisen sijaan pannullisen vahvaa teetä. Päivällisajan koittaessa nälkä oli jo melkoinen. Matkakumppanini Seija nautti kahtena päivänä päivälliseksi skottien kansallisruokaa haggisiä, koska lampaankeuhkoilla ja lehmänpötsillä höystetty ohraryyni-juuresmuhennos on kuulemma herkullista. Minä pelastuin onneksi moiselta nautinnolta vegetarismiini vedoten.

Uutta ja vanhaa kampusarkkitehtuuria

Kolmen vierailukohteenamme olleen kampuksen rakennukset eroavat toisistaan suuresti. University of West of Scotlandin aivan Glasgow’n kupeessa sijaitseva 10 000 opiskelijan Paisleyn kampus on Kyamkin kampusten tavoin jo olemassa oleviin rakennuksiin sijoitettu ammattikorkeakoulu. Labyrinttimäisten rakennusten opetustilat ovat toimivat mutta ahtaat ja kulahtaneet. Kuten meilläkin, opetus toteutetaan annettujen seinien puitteissa. Juostessamme isäntämme perässä tapaamisesta, kerroksesta, käytävästä, kellarista, kokoustilasta, opettajainhuoneesta ja luokasta toiseen suuntavaihtoni hävisi niin, että en olisi löytänyt omin neuvoin

ulos muuten kuin Hannun ja Kertun tarinasta tutun pikkukivivanan avulla.

Sen sijaan joen rannalle idylliseen puistomaiseen neljä vuotta sitten rakennettu Ayrin kampus on hurmaava esimerkki siitä, miten pedagogian voi tehdä näkyväksi arkkitehtonisissa ratkaisuissa: Luentosalien sekä teoria- ja tietokonealuokkien lisäksi rakennuksessa on muun muassa pieniä korkein baaripöydin varustettuja työhuoneita opiskelijoiden nopeita palavereja ja ryhmätöitä varten. Pääsisäänkäynniltä lähtevä valtavyylä, katetun sisäpihan kahvilan ylittävä kävelysilta, johtaa minnepä muualle kuin suoraan kirjastoon.

Dundeen yliopiston laajalle kampusalueelle useisiin rakennuksiin sirotellut laitokset edustavat molempia University of West of Scotlandin kampusten ääriesimerkkejä. Uusissa rakennuksissa on valon ja tilan tuntua sekä opetustilanteita monipuolistavaa nykYTEKNIikkaa. Sen sijaan viktoriaanisten hallintorakennusten käytävät ovat sokkeloisia ja niin kapeita, että vastatusten tultaessa jommankumman kollegoista on painauduttava seinää vasten, että ohittaminen on mahdollista. Kokolattiamattojen alla oleva epätasainen puulattia narisee ja lonksuu sympaattisesti ja työhuoneet ovat joko tukahduttavan kuumia tai hyisiä termostaattien taistellessa yksinkertaisten ikkunalasien tarjoaman haasteen kanssa.

Anglofiliaa

Rakastan brittien jääräpäistä intoa kunnioittaa perinteitä ja säilyttää asiat muuttumattomina silloinkin, kun niiden aiheuttaman epämukavuuden voisi helposti poistaa nykYTEKNIikalla. Ei kannata jäädä odottelemaan, että britit muuttavat fahrenheitit celsiusiksi, mailit ja jaardit (kilo) metreiksi ja vasemmanpuoleisen liikenteensä oikeanpuoleiseksi. Ennemmin kannattaa edellä mainittujen lisäksi romantisoida huonolla paineella korkeintaan viidestä reiästä vettä noruvat suihkut; käsienpesualtaat, joissa on erilliset ja mahdollisimman kaukana toisistaan olevat hanat kylmälle ja kuumalle vedelle; talot, joiden sisälämpötila on talvella samoissa lukemissa kuin ulkoilmakin; alakoululaisten koulupukuihin talvellakin kuuluvat sortsit ja lyhyet hameet sekä lukuisat muut ”näin on ennen ollut ja on siksi aina oleva” -perinteet ja nähdä ne osana tuon saarivaltion tenhoa.

Ihastukseni englannin kieltä kohtaan on myös suurta. Isäntämme eivät tienneet, että samalla kun olin asiallisesti neuvottelevinani kansainvälisestä yhteistyöstämme, hihkuin mielessäni innosta heidän metkoille murrepiirteilleen. Kerran en voinut olla sanomatta isännällemme Christopherille, että olin jo raportoinut kotiin viettäneeni päivän skotin seurassa, joka luontevasti sanoi ”wee lad” puhuessaan pikkupojasta ja ’aye’ vastatessaan

Glasgow'n herätessä minun
aamulenkkini oli jo suoritettu.

Broughty Ferry Linna.

myöntävästi kysymykseen. Elokuvisahan niin puhuvat vain karheaääniset merirosvot ja 1800-luvun maanviljelijät.

Aamut ja illat hyötykäytössä

Koska partnerioppilaitosten väki oli suunnitellut meille aamusta iltaan ulottuvan tehokkaan ohjelman ja piti huolen, että meidät estelyistämme huolimatta haettiin aamulla suoraan hotellin ovelta ja palautettiin illalla samaan paikkaan auringonlaskun jälkeen, varsinaiset nähtävyydet jäivät katsomatta ja suljetun kenkäkaupan ikkunassa näkemäni vaivaiset 30 prosenttia maksavat pinkit korkokengät ostamatta.

Onneksi matkakokemuksia saattoi kerätä myös ikkunoiden läpi matkalla kampukselta toiselle ja jopa toimistotyöajan ulkopuolella. Aamukuuden juoksulenkillä Glasgow'n yliopistoa ympäröivässä puistossa tapasin city-ketun ja hämmästelin kanssalenkkeilijöiden paljaita raajoja pakkasaamuna. Lisäksi bongasin kolmena peräkkäisenä aamuna lyijylasi-ikkunan läpi keittiönpöytänsä ääressä lehteä lukevan yliopiston aamuvirkun talouspäällikön. Ei, emme esittäytyneet, mutta elisabetinaikaisen 1500-luvun talon seinässä olevassa pronssikyltissä luki ”bursar’s cottage”.

Iltoihin mahtui teatterikäynti, samoilua ikkunaostoksilla suljettujen liikkeiden tarjontaan

tutustuen ja yksi antoisa maaseutuseikkailu merenrantaan. Dundeeassa lähdin iltamyöhällä puolen tunnin linja-automatkan päähän Broughty Ferryn kylään. Kesäisin ilmeisesti suosittu rantaretkikohde oli luonnollisesti helmikuun ensimmäisellä viikolla ja iltakahdeksalta varsin autio. Löydettyäni rannan hiekkavallit kylmää talvista tuulta kompassina käyttäen kävelin pilkkopimeällä rannalla itseni sen verran kohmeeseen, että reippailun päätteeksi tuntui perustellulta hakeutua lähimpään publiin lämmittelemään.

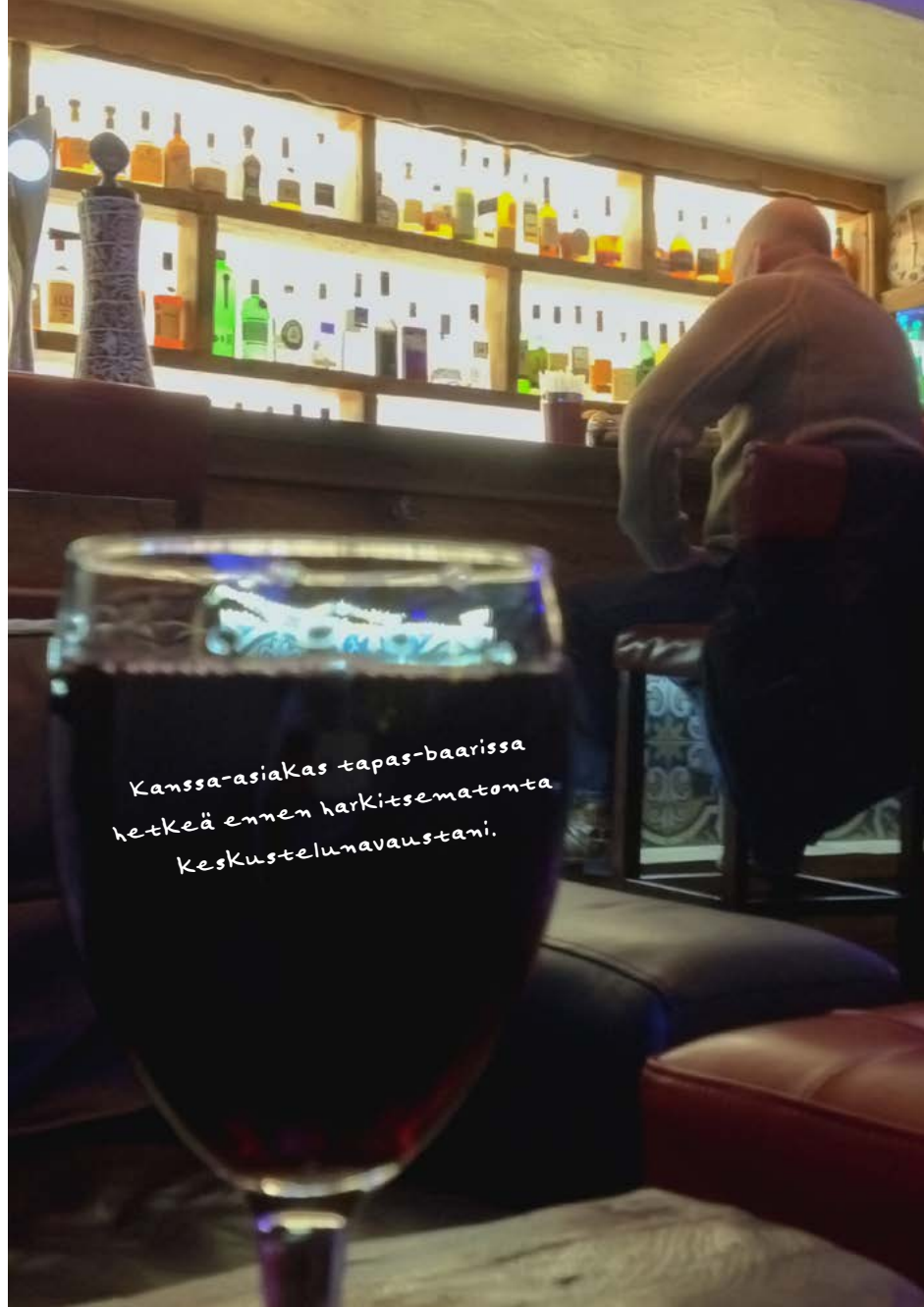
Ensimmäisenä vastaan tullessa espanjalaisessa tapas-ravintolassa oli minun lisäkseni vain yksi asiakas. Suomeksi olen jurottaja, joka kokee kepeän jutustelun vieraiden kanssa työlääksi, mutta englanniksi sosiaalisuus on minulle nautinto ja jokainen kohtaamani ihminen tarjoaa mahdollisuuden kieliharjoitteluun. Niinpä lähestyin tuota toista yksinäistä asiakasta viinilaseineni ja kysyin, saisinko liittyä seuraan. Se kostautui. Jo herrasmiehen hampaattomuus olisi ollut haaste kuullunymmärtämiselleni, mutta hänen vahva skottiaksenttinsa selätti minut täysin.

Oli suorastaan koomista, että opiskeltuani intohimoisesti englantia pääaineena yliopistossa ja opetettuani sitä muille korkeakoulussa kohta viidentoista vuoden ajan en kerta kaikkiaan saanut kiinni mistään, mitä hampaaton tuttavani minulle sanoi. En kehdannut kääntyä katsomaan, kuinka

huvittunut baarimikko oli ahdingostani. Keskityin vain nyökkäilemään kiinnostuneesti ja päästämään mahdollisimman monitulkintaisia äännähdyksiä, jotka sopisivat sekä myöntäviksi että kieltäviksi vastauksiksi. Viinilasillisen kestäneen pinnistelyn jälkeen ymmärsin kuitenkin onneksi, että minulle tarjottiin toista lasillista. Kieltäydyin kohteliaasti ja poistuin lämpimästi juttuseurasta kiitellen seuraavan korttelin publiin hoivaamaan c2-taitotasolta pudonneen itsetuntoni saamia kolhuja.

Uusia yhteistyömuotoja kohti

Kuten usein antoisten matkojen jälkeen, Skotlannista lähtiessä oli väsynyt mutta onnellinen olo. Seuratessani edessäni turvatarkastusjonossa olevan patriootin hidasta kilttiasuun kuuluvien metallikoristellun nahkapussukan, helavyön ja solkikenkien riisumisoperaatiota toivoin, että kaikki ehdotetut yhteistyökuviot toteutuisivat, jotta mahdollisimman monet kollegoistani ja opiskelijoistamme pääsisivät Skotlantiin tutustumaan partnerioppilaitostemme virkeisiin kampuksiin sekä maan kiehtovaan kieleen ja kulttuuriin.

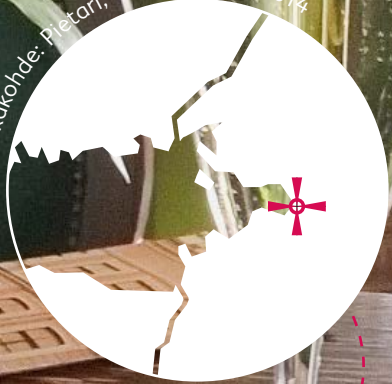

Liena i Liena Pietarissa

Viisi vuotta opettajavaihtoa Venäjällä

Aulanäkymä IMOP:sta
syksyllä 2014.

Matkakohte: Pietari, Venäjä, syksy 2014

Leena Griinari, lehtori, Kielten ja kulttuurintutemuksen tiimi / Kotka
leena.griinari@kyamk.fi

Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kannalta Pietari on tärkeä suunta opiskelija- ja opettajavaihdolle. Kaupunki on upea ja opiskeluolosuhteet erinomaiset. Allegron ansiosta yhteys Kotkasta ja Kouvolasta on todella nopea: muutaman tunnin matkan jälkeen huomaat käveleväsi keskellä miljoonakaupunkia.

Kyamkin suomen kielen opettajat, yliopettaja Leena Mäkelä-Marttinen ja lehtori Leena Griinari ovat olleet jo viisi kertaa opettajavaihdossa Pietarin IMOP:ssa eli International Relations Departmentissa, joka on osa Pietarin polyteknistä yliopistoa. IMOP on yksikkö, jossa opetetaan muun muassa aluetieteitä, informatiikkaa ja johtamista. Keskeiset kulttuurit ovat Suomi, Ruotsi ja Kiina. Mäkelä-Marttinen on keskittynyt kirjallisuuden kurssin syventävään osaan ja Griinari puhe- ja esiintymistaidon opettamiseen suomen opiskelijoille.

Käytännön järjestelyt toimivat

Kaikki käytännön järjestelyt ovat aina sujuneet erinomaisesti. Ensimmäisen matkan ehdimme tekemään Sibeliuksen junalla lokakuussa 2010, sillä Allegro tuli liikenteeseen vasta saman vuoden joulukuussa. Kouvolan asemalla venäläinen vaunupalvelija viittoi meitä oikeaan vaunuun kysymällä jo ovella: ”Liena i Liena.” Olimme ainoat puuttuvat matkustajat ja ainoat suomalaiset

siinä vaunussa. Matkan hintaan sisältyi mehua ja sämpylä, mutta me tietenkin nautimme venäläistä samppanjaa ja söimme blinejä junan perinteisen loisteliaassa ravintolavaunussa.

Seuraavat matkat ovatkin sitten taittuneet Allegrolla. Moderni juna ja suomalaiset konduktöörit tekevät toki matkasta nopeamman, helpomman ja turvallisemman tuntuisen, mutta venäläisen junan romantiikka puuttuu kokonaan.

Ensimmäisellä kerralla IMOP ei ollut järjestänyt kuljetusta junalta hotelliin, mutta Pietarin Suomen asemalla tarjosi luotettavan oloinen ja vähän suomea puhuva Volga-kuski palvelujaan. Pääsimme suoraan hotelli Dostojevskiin. Hinta oli ehkä vähän ylimitoitettu matkan lyhyteen nähden, mutta turvallisuushakuisuus voitti. Jatkossa kuljimme IMOP:n pikkubusseilla, mutta viime vuodet jo ihan itseksemme metrolla.

Pietarissa metro on loistava matkustusmuoto. Ensimmäisinä vuosina odotimme yliopistolla toistemme tuntien ajan ja kuljimme matkat yhdessä. Nykyisin yksin matkustaminenkin on rutiinia, ja olo on hyvin pietarilainen, kun salkku kädessä kuljemme aamuruuhkassa töihin ja käytämme muovista kausikorttia maksuvälineenä. Ruuhka-aikana metrossa ei todella tarvitse huolehtia edes pystyssä pysymisestä – niin tiiviisti vaunut usein ovat pakkautuneet täyteen ihmisiä.

Ainoa käytännön ongelma alkuaikoina oli internetin toimimattomuus. Vaikka pääsimme sisään silloiseen sähköpostijärjestelmään GroupWiseen ja pystyimme käyttämään Moodlea, sähköposteja ei saanut avattua. Luokkatilassa ei ollut yhteyttä lainkaan. Yliopisto oli juuri syksyllä 2010 siirtynyt uusiin tiloihin, ja tekniikka projektoreineen oli valmiina, mutta internetyhteyttä ei ollut vielä kytetty. Ensimmäisellä vierailulla oli tarkoitus katsella Suomen aamu-uutisia Ylen Areenalta, kun aiheena oli mediakieli ja viestintä. Jouduimme tyytymään painettuun tekstiin. Ensimmäisen vierailun jälkeen yhteydet ovat toimineet erinomaisesti.

Nykykirjallisuutta luennoimassa

Timo K. Mukasta väitellyt Mäkelä-Marttinen luennoi ensimmäisessä opettajavaihdossa viiden kurssin suomen opiskelijoille suomalaisesta kirjallisuudesta Aleksis Kivestä Sofi Oksaseen. Opiskelijoille luento oli syventävä osa kirjallisuuden kurssia. Myöhemmin hän on keskittynyt enemmän nykykirjallisuuteen, sillä vanhemmasta suomalaisesta kirjallisuudesta opiskelijoilla tuntui olevan jo paljon tietoa ennestäänkin.

Joillain opiskelijoilla on Mäkelä-Marttisen mukaan ollut vaikeuksia seurata luentoa suomeksi, mutta innokkaimmat kykenevät ymmärtämään hyvin

vanhaakin kaunokirjallista kieltä, ja osa kykeni jo terävään analyysiin.

Mediakielestä puhumisen harjoitteluun

Leena Griinari on opettanut näinä vuosina toisen, kolmannen ja neljännen vuoden opiskelijoita. Suurin opetusryhmä on ollut yhdistetty 3. ja 4. vuosikurssi, jossa oli yli kaksikymmentä opiskelijaa, jossa oli haastavaa saada kunnollista kontaktia opiskelijoihin, kun tarkoitus oli harjoitella puhumista. Pienemmät ryhmät toimivat aina paremmin, koska niissä voi antaa hyvinkin henkilökohtaista palautetta jopa ääntämisestä.

Ensimmäisinä vuosina Griinarin aiheena oli mediakieli, ja uutiskieltä käsiteltiin Suomesta tuotujen sanomalehtien avulla. Myös uutisen kirjoittamista ja puhumista arkitilanteissa harjoiteltiin. Puhumisen harjoittelu oli nimenomaan toivomus opettajilta. Vaikka opiskelijoilla on kielioppi suhteellisen vankasti hallussa ja suurin osa kirjoittaakin hyvin, nimenomaan puhuminen ja myös esiintyminen kaipaavat harjoittelua.

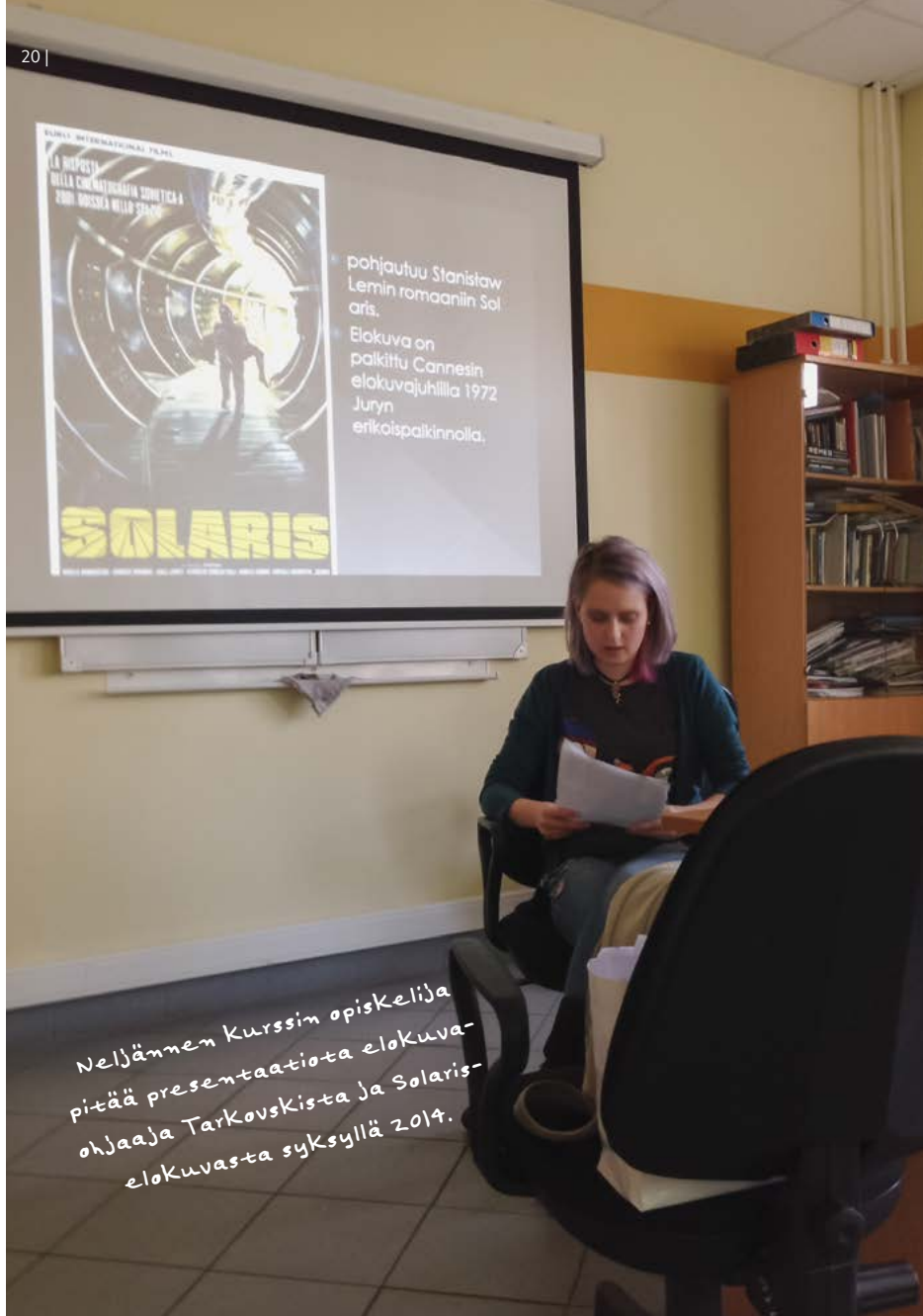
Viime aikoina Griinari on keskittynyt lähes pelkästään puheharjoitukseen ja keskusteluun. Tärkeintä on saada opiskelijat puhumaan mahdollisimman paljon. Apuna on ollut iPad, joka toistaa välittö-

mästi videon ja opiskelija sekä näkee että kuulee oman esityksensä. Tämä toimii parhaiten aivan pienissä ryhmissä.

Yhteistyön vakiintuneet kuviot

Ensimmäisen opettajanvaihdon jälkeen totesimme yhdessä, että tähän tämä ei jää. Palaute tuntui olevan positiivista, ja yhdysopettajamme Olga Bulavenko kysyi heti, pääsisimmekö uudelleen seuraavana syksynä. Mehän pääsimme!

Nyt on takana viisi opettajavaihtoa viitenä peräkkäisenä syksynä, ja kutsu ensi syksyksi on taas voimassa. IMOP:n suomen opiskelijoilla ja opettajilla tuntuu olevan hyvät suhteet Suomeen. Lappeenrannan AMK:n suomen opettajat käyvät säännöllisesti vierailulla, ja lisäksi laitoksella on sopimus Tampereen yliopiston kanssa opiskelijoiden vaihdosta. Viime syksyn yhdysopettajammekin Dmitri Kolesnikov on käynyt useamman kerran vierailulla Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa, ja viime syksynä hän luennoi Metsolassa uudesta venäläisestä kirjallisuudesta. Samoin monet Kyamkin opettajat käyvät säännöllisesti vuosittain Pietarissa opettamassa. Yhteyksiä siis on, ja niistä kannattaa pitää kiinni – puhumattakaan uusien luomisesta.

Eroja ja yhtäläisyyksiä työskulttuurissa

Ensimmäinen ero pietarilaisessa yliopistossa ja suomalaisessa ammattikorkeakoulussa on opiskelijoiden kohteliaisuus. Pietarissa opettajaa kohdellaan arvostavasti, eikä se johdu pelkästään opettajan vierailijan statuksesta: venäläistaustaiset Kyamkin opiskelijat käyttäytyvät yhtä kunnioittavasti opettajaa kohtaan.

Sen sijaan myöhästyminen luennoilta on ikävä tapa, ja se tuntuu olevan hyvin yleistä venäläisessä yliopistossa. Kyamkissa omat opiskelijat on saatu juurrutettua siihen, että tunneilta ei myöhästyä ja että täsmällisyys on työelämän perusasia. Se pitää oppia jo opiskeluaikana.

Venäläiset opiskelijat ovat paljon hiljaisempia ja arempia kommentoimaan tai osallistumaan opetuskeskusteluun. Tässä toki vaikuttanee opettajan vieraus. Omat opettajat tuntuvat keskustelelevan hyvin tuttavallisesti opiskelijoiden kanssa.

Yhteistä tuntuu olevan se, että opiskelijoista pidetään kiinni ja heistä huolehditaan. Ryhmäkoot ovat silti viiden vuoden kokemuksella pienentyneet. Kun osa ylempien kurssien opiskelijoista on esimerkiksi Suomessa vaihdossa, ovat ryhmät joskus muutaman opiskelijan suuruisia.

Opettajien työtila oli aikamoinen yllätys. Suurin osa opettajista työskentelee samassa pienehkössä huoneessa, jossa on kahvi- ja teemahdollisuudet ja viisi tietokonetta yhteiskäytössä. Oma henkilökohtaista työtilaa ei ole, mikä johtuu kai osittain siitä, että useat opettajat opettavat monessa eri toimipisteessä yliopistolla eli ovat eräänlaisia kierto-opettajia. Silloin ei tietenkään voi jokaisessa toimipisteessä olla omaa huonetta.

Mielenkiintoisin yksityiskohta on wc:n avainbyrokratia. Henkilökunnan wc on lukittu tila, ja opettajanhuoneessa on kaksi avainta. Avain pitää aina tulla hakemaan erikseen, vaikka opetusluokka sijaitsee wc:n vieressä. Jos molemmat avaimet ovat käytössä, joutuu odottamaan vuoroaan. Yhteyshenkilömme Olga Bulavenko oli ratkaissut ongelman hankkimalla oman avaimen suomen kielen luokkaan.

Lisäarvona kulttuuria ja
kulinaria miljoonakaupungissa

Vapaa-aika opetuksien lomassa on Pietarissa aina ilo ja nautinto. Paitsi kollegiaalinen yhteistyömme myös rento yhdessäolo ovat olleet hieno kokemus opettajavaihtoviikoissamme. Olemme käyneet

kymmenissä konserteissa klassisesta musiikista jatsiin ja nähneet sekä oopperaa että pantomiimia. Museoita ja palatseja olemme tutkineet vähintään yhden joka matkalla. Ensimmäisen vaihdon aikana löysimme ihastuttavan intialaisen kasvisravintolan, jossa olemme sen jälkeen vierailleet jokaisen Pietarin käyntimme aikana. Myös Singerin talossa oleva Dom Knigin kahvila on paikka, jonne pitää jokaisella matkalla istahtaa hetkeksi samppanjan tai teekannullisen ääreen rauhoittumaan ja lepuuttamaan jalkoja. Sieltä on upea näkymä suoraan Kazanin katedraaliin.

Pietari on kulttuurin ja kulinariansmin kehto, ja on suuri etuoikeus päästä sinne opettajavaihtoon vuosittain. Silti omien opiskelijoidemme houkuttelu miljoonakaupunkiin joko opiskelemaan tai töihin on vielä lapsenkengissään. Siihen tarvitaan ehdottomasti lisää panostusta ja tietoa suurkaupungin mahdollisuuksista.

Vologdan lumo

Pieniä seikkailuja, suuria tunteita

*opetus- ja yhteistyön sankarit
Vologda-joen sillalla.*

Matkakohde: Vologda, Venäjä

Leena Mäkelä-Marttinen, yliopettaja,
leena.makela-marttinen@kyamk.fi

Opettajavaihto on tarjonnut minulle ja monille kollegoilleni jo usean vuoden ajan mahdollisuuden viedä suomalaista korkeakouluopetusta ulkomaisten yhteistyöyliopistojen tietoisuuteen sekä tutustua uusiin opetus- ja kansankulttuureihin. Olen vaihto-opettajana erikoistunut Venäjän kumppanikouluihimme, erityisesti IMOP:iin Pietarissa, jossa olen jo usean vuoden ajan käynyt lokakuun puolessa välissä opettamassa suomalaisen kirjallisuuden kurssin Suomen lähimaantietoa ja matkailua viimeistä vuotta opiskeleville. Kirjallisuuden opetuksen kautta olen opettanut myös suomen kieltä ja kulttuuria. Opetuskielinä ovat olleet suomi, venäjä ja englanti – tässä järjestyksessä. Tämä matkakertomus käsittelee kuitenkin keväällä 2014 suomen kielen lehtori Miia Karttusen kanssa tehtyä vaihto-opettajamatkaa Vologdan ENGECO:niin (Санкт-Петербургский государственный экономический университет филиал в г. Вологде, Vologda Branch of Saint Petersburg State University of Economics).

Pietarin alueen ulkopuolella aukeaa laaja Venäjän maa. Matkan edetessä Vologdan suuntaan matkailainen alkaa syvällisesti ymmärtää, miksi Pietari on kuitenkin kovin läntinen, eurooppalainen kaupunki. Tämä ymmärrys, kunnolla Venäjällä olemisen tunne, on sykhdyttävää – kiehtovaa ja jännittävää, hiukan irrationaalista. Tulee tuo niin venäläinen olo; mitä tahansa voi tapahtua, olet

arvaamattomassa, kiehtovassa seikkailussa. Tarkennettakoon, että tämä on länsimaisen ihmisen, ehkä erityisesti suomalaisen olo, tuskin venäläisten itsensä. Luultavasti tämän tunteen vuoksi rationaaliset ja vähän viileät suomalaiset rakastavat venäläisyyttä – jos rakastavat. He haluavat hetkeksi menettää kontrollin, joutua suuren venäläisen kohalontunteen varaan. Jopa asialliset, suomalaiset korkeakouluopettajat työmatkallaan voivat aistia tämän tummana hehkuvan pohjavirran.

Vologda on novgorodilaisten vuonna 1147 perustama kaupunki, joka liitettiin Venäjään 1400-luvulla. Se sijaitsee strategisesti tärkeän Arkangelin radan varressa, 545 kilometriä Pietarista koilliseen, 410 kilometriä Moskovasta luoteeseen. Vologda on Vologdan alueen pääkaupunki. Vologdassa näkee vanhaneläisyyden 1400-luvulta peräisin olevassa Kremlissä ja kuulee etenkin Iivana Julman 1570-luvulla rakennuttamassa Sofian tuomikirkon kellojen soitossa. Perivenäläistä tyyliä näkee myös lukuisten koristeikkauksin somistettujen, voimakkaan ”rysänvärysten” puuhuviloiden charmsissa. Paikallisen kotiseutumuseon talonpoikaiset hirsitalot ovat koristeluineen ja huonejärjestyksineen hyvinkin samankaltaisia kuin karjalaiset vastaavat. Vologda on melko pieni kaupunki, Tampereen kokoluokkaa. Kaupungin sydän on ihastuttava kävelykatu,

jonka pittoreskit kahvilat ja ravintolat tarjoavat runsaita herkkuja ja viehättävää kepeää tunnelmaa. Kaupungissa on myös oma Stalinin hampaansa, joskin tällä kertaa patsaan muodossa, ja muutama ruma neuvostotyylinen hallintorakennus. Yleisesti ottaen kaupunki on kuitenkin kaunis. Kaupungin kahtia jakava Vologda-joki luo jokikaupungin tunnelmaa ja muistuttaa historian virrasta.

Kronikat kertovat, että Iivana Julma halusi perustaa Venäjän pääkaupungin Vologdaan ja rakennutti lähtökohdaksi tälle kehitykselle Sofian tuomiokirkon. Kun hän tuli katsastamaan rakennustyömaata, putosi tornista hänen viereensä, melkein päähänsä, tiili. Tämä oli selvästi paha enne. Iivana mestautti ainakin kirkon rakennusmestarin ja ilmeisesti myös onnettoman rakennusmiehen, joka tiilen pudotti, ja päätti pyhästi, ettei Vologdasta tule pääkaupunkia. Voi olla, että Moskova olisi monesta muustakin syystä vetänyt tässä kisassa pidemmän korren. Tämän tarinan kuitenkin taatusti kuulee Vologdassa vieraillessaan, sillä se on erottamaton osa Vologdan legendaa, tarinaperinnettä. Kerroin sen nyt tässä, joten kärsivällisyyttä sitten, jos menet Vologdaan ja isäntäsi tai emäntäsi alkaa sinulle sitä kertoa. He rakastavat kaupunkiaan ja siihen liittyviä tarinoita sekä kertomisen iloa.

Raiteilla – takana länttä ja Eurooppaa, edessä Aasia, itä

Lähdimme helteisenä maanantaina 19.5.2014 Kouvolasta Allegrolla kohti Pietaria, jonne saavuimme 14.30. Kouvola–Pietari-osuus sujui ratevasti jutustelun ja Pietari–Helsinki-somisteisen ravintolavaunun Caesar-salaatin nautiskelun merkeissä. Finlandskij Voksalilta siirryimme metrolla Ladotskij Voksalille, josta yöjunamme kohti Vologdaa lähtisi vasta illalla, puoli yhdeksän korvilla. Selvisin suuren punaisen matkalaukkuni kanssa melko väljässä iltapäivämetrossa hyvin, vaikka sain maksaa kaksinkertaisen metromaksun. Miian pieni ja sievä, tarvittaessa pyörillä kulkeva matkakassi näytti kadehdittavan kätevältä. Matkalaukku sisältöinen on tärkeä matkakumppani, mikä seikka tulee tässäkin kertomuksessa selväksi.

Laatokan asema on uusvenäläisen mitäänsanomaton, moderninoloinen rakennus, joka liittyy ympäröiviin, uutuutnaan kiilteleviin kauppa-keskusrakennuksiin erilaisten käytävien välityksellä. Aseman ympäristöä rakennetaan kiivaasti, joten ulkona on kova meteli, nostokurkimaisema ja yleisen sekava vaikutelma. Lähiympäristöstä ei löydy mitään erityisen kulturellia tekemistä, joten satunnainen matkailija ajautuu luontevasti ravintolaan virkistäytymään. Myös Miia ja minä

päätimme nauttia aperitiivit kauppa-keskuksen olutravintolassa, myöhäisen lounaan asemalta löytyneessä ravintolassa ja lopulta hiukan lähtökuohuviiniä aseman baarissa. Pietari–Vologda-osuudelle pääsy tuntui kestävän ikuisuuden, mutta ikuisuutta lyhensi hyvä seura. Jos olisin ollut yksin, olisin vaipunut tylsyyteen tai uppoutunut romaanin, mutta nyt keskustelimme venäläisyydestä, kulttuurieroista, suomen kielestä, venäjän kielestä, vähän töistä, organisaatiomuutoksesta, kielifilosofiasta, sanoilla tekemisen teoriasta, itsestämme, perheistämme, puutarhan hoidosta, kesän ihanuudesta. Ihan kaikkea en muista.

Noin viiden tunnin odottelun – joka oli muuttunut jo luontevaksi olemiseksi – jälkeen pääsimme junaan. Kiitin Matkamajurin viisasta, venäläissyntyistä virkailijarouvaa, joka oli suositellut edullista business-hyttiä illallisineen. Hytti oli sinisävyinen ja siisti. Hyttiin ei tullut kaveriksemme hikistä, votkaa kittaavaa ja juuri vankilasta vapautunutta venäläismusikkaa, kuten Rosa Liksommin Hytti nro 6 -romaanissa. Saimme olla viileässä rauhassamme, jutella niitä näitä, pohtia tulevia opetussessiota ja syödä kuivakkaa business-possunleikettä täyteläisen punaviinin kera. Palvelu oli loistavaa. Vaunupalvelija tuntui olevan vain meitä varten, ja hän kävikin usein kysymässä, oliko kaikki hyvin, maistuiko ruoka ja niin edelleen. Olimme hyvin

Miia opettaa suomen alkeita.

business. Ravintolavaunussa piipahdimme ennen nukkumaan menoa. Sielläkään ei ollut musikoita, eikä muitakaan sieluja. Veikö juna yksin meitä kohti Vologdaa?

Nukkumaan valmistautuessamme katselin ohierientävää maisemaa: pieniä kyliä, valtavia jokia, niittyjä kesäyön sylissä, kirkkoja kultaisine kupoleineen, valkoakasioita, sähkömuuntajia, kurjia pieniä mökkejä, suuria rikkaita, tukevasti aidattuja omakotitaloja (kaikki barokkisen erilaisia), synkkiä metsäosuuksia. Venäjää. Ennen nukkumaanmenoa kerroin Miialle radan varressa olevasta Tšerepovetsin teollisuuskaupungista, jota edeltää Pietarin suunnasta tullessa suunnaton, suorastaan apokalyptinen teollisuusalue; kilometritolkulla tehtaita, synkkiä ja savuvia sulattoja ja masuuneita, piippuja, joissa palaa ikuinen tuli, hiilipölystä tiheä ilma. Uskomatonta infernoa, jollaista on vaikea kuvitella, ellei itse näe. Ensimmäisellä Vologdan matkalla valvoin tarpeeksi myöhään ja kuvasin innokkaasti tuota näkyä, mutta nyt makailimme lavitsoillamme, odottelimme piippujen ilmaantumista – ja lopulta nukahdimme. Muistan vielä, kuinka selitin Miialle, että rumuudesta ja ilmansaasteista huolimatta Tšerepovetsissa asutaan mielellään, sillä siellä on runsaasti hyvin palkattua työtä. Sitten heräsin klo 7.30 junan lähestyessä Vologdan asemaa.

Hyvänäpidetyt

Kuuden tunnin virkistävän unen jälkeen siistiydimme junaolosuhteisiin nähden huolellisesti ja pukeuduimme jo yliopistolle menoa varten, sillä tuntimme oli merkitty alkavaksi jo aamupäivällä. Meitä oli vastassa Irina Kudryavtseva, joka vuoden 2011 matkalla opetti tasoryhmälleni venäjää ja jota olen siitä asti kutsunut Ihanaksi Irinaksi – kuten luultavasti myös kaikki tuolloisen ryhmämme miehet. Irina on naisellisuuden perikuva, kuvankaunis, vihreäsilmainen vaaleaverikkö, jonka pitkissä hiuksissa on häivähdyksen kuparikultaa. Tämä valkoisiin pukeutunut, aamunraikas ja ystävällisyyttä huokuva olento oli meitä vastassa lämpiminen hymyineen. Hiukan jännittynyt mieli rentoutui välittömästi. Halasimme, vaihdoimme matkakuulumiset, teimme nopean jatkosuunnitelman ja sulloimme matkalaukkumme Irinan järjestämään taksiin. Kuski ähelsi suuren punaisen laukkuni kanssa. Taksi oli selvästikin liian pieni.

Irina on englannin kielen lehtori, ja juuri hänen opiskelijoilleen olimme menossa opettamaan suomen kieltä, suomalaisuuden ja suomalaisen kulttuurin semiotiikkaa ja kertomaan Kyamkista ja Kouvolasta. Uskomatonta on, että tämä mitä raikkain nainen on kotoisin juuri tuolta Tšerepovetsin teollisuuskaupungista. Hän kertoi sen

minulle lähtölounaallamme keväällä 2011. Olen usein ajatellut sitä. Ympäristö ei todellakaan aina tee kaltaisekseen.

Kirjaudimme siistiin ja rauhalliseen hotelli Atriumiin kahdeksan jälkeen ja menimme siistiytymään ja purkamaan laukut. Irina kertoi, että hänen kollegansa, Acting International Coordinator, englannin ja saksan lehtori Anna Brusnikova tulee hakemaan meidät autonkuljettajamme kanssa sopivasti niin, että ehdimme hyvissä ajoin ennen luentojemme alkua yliopistolle. Siis autonkuljettajamme?! Kuulimmeko oikein? Irina selitti hymyillen kuin itsestään selvänä asiana, että ”tietysti meillä pitää olla autonkuljettaja, sillä yliopisto on muuttanut ydinkeskustasta Ulitša Klubovalle, kaupungin ulkopuolelle, eikä sinne arvoisat kollegat lähde millään taksilla ollenkaan”. Katsoimme toisiamme. Sitten kiitimme vuolaasti Irinaa. Prekrasno! Huolenpitoa viimeisen päälle! Tässä vaiheessa emme osanneet edes arvata, kuinka viimeisen.

Opettamisen ilo

Saavuimme Annan seurassa Ulitša Klubovalle, jonne Irina jo oli ehtinyt meitä vastaan. Ennen tuntien alkua kävimme rehtori Natalia Boitcovan kansliassa, vaihdoimme tervehdyksiä ja kuulumiisiä, ja rehtori näytti meille taloa ja esitteli meidät

useille henkilökunnan edustajille. Rakennus vaikutti olevan 1900-luvun alkupuolelta, tyyliään hiukan määrittelemätön, jonkinlaista venäläistä uusklassismia. Ihmettelin kierroksemme aikana sitä, että koulun tiloissa oli useita voimistelusalajeja. Kysyin rehtorilta, onko opiskelijoilla paljonkin liikuntaa. Hän vastasi jotenkin ympäröivään myöntävästi. Pohdin hiljaa mielessäni, millaisessa käytössä rakennus on ollut aiemmin. Tuskin niin monia liikuntatiloja olisi tarkoituksella rakennettu ENCEGONin laitokselle. Uskon, että ne ovat jääneet rakennukseen käyttötarkoituksen muuttuessa. Kaiken kaikkiaan muutosta Ulitša Klubovalle sai sen vaikutelman, että se on tapahtunut nopeasti ja tullut ehkä yllätyksenä henkilökunnalle – eikä yllätys välttämättä ole ollut iloinen. Niin tai näin, fasiliteetit ruumiinkunnan harjoittamiseen ovat ainakin hyvät.

Olemme sopineet luentojen pitämisestä seuraavasti: tiistaina Miia luennoi ensin klo 12:00–13.30 ja minä hänen jälkeensä klo 13.35–15.10. Keskiviikkona minun luentoni olisi klo 10.05–11.35 ja Miian sen jälkeen klo 12:00–13.30. Luentoajat oli kirjeenvaihdossa määritelty tarkasti, ja luentojen kesto piti myös tarkasti paikkansa. Tauot olivat todellisuudessa kuitenkin hiukan pidempiä kuin aikataulu antoi ymmärtää. Jokaisella tauolla menimme rehtorin tilavaan kansliaan keskustelemaan ja

Leena opettaa suomalaisuuden semiotiikkaa.

juomaan teetä. Siellä me viisi naista istuimme ja puhuimme epämuodollisen miellyttävässä hengessä koulutuspolitiikasta, kansainvälisyystoiminnasta ja muusta työhön liittyvästä. Puhuimme myös elämän asioista: lapsista, perheistä, pienistä jokapäiväisistä sattumuksista. Tunnelma oli välitön ja rento, hyvin naisellisella tavalla venäläinen.

Kellon lyödessä tiistaina tuon sovittun 12 siirryimme luokkaan, jossa runsaslukuinen joukko jo odottikin meitä. Vaikka olen astunut opiskelijoiden eteen lukuisia kertoja elämäni aikana, myös ulkomaisissa korkeakouluissa ja yliopistoissa, tunsin kuitenkin pientä jännitystä. Opiskelijat näyttivät uteliailta ja ystävällisiltä. Lähes kaikki hymyilivät odottavasti. Irina oli mukana seuraamassa opetusta, mikä saattoi vaikuttaa siihen, että ryhmä oli hyvin tarkkaavainen ja osoitti ujoa kiinnostusta. Opiskelijat olivat matkailualan opiskelijoita, joten pienen mutta omalaatuisen naapurimaan kielen ja kulttuurin opiskelu varmasti kiinnosti heitä aidosti.

Luokassa oli todella kuuma. Kuuntelin Miian opetusta, avustin häntä pienissä dialogitehtävissä ja otin valokuvia. Miia opetti innostavasti ja helppotajuisesti suomen kielen perusteita ja tärkeimpiä fraaseja. Opiskelijoista näki, että he oppivat ja heillä oli hauskaa oppiessaan. Kun tauon jälkeen tuli minun luentoni vuoro, Miia kuunteli, otti kuvia ja osaa keskusteluun, jos jotakin tarvitsi täsmentää. Luennoin tyyppittelyjen ja stereotyyppien

kautta suomalaisuuteen ja venäläisyyteen liittyvistä kulttuurillisista käsityksistä, ennakkoluuloista ja arvoista. Avasin eroja ja yhteneväisyyksiä. Esitin asiaa runsaan ja ainakin omasta mielestäni hauskan kuvamateriaalin avulla, ja tarkoitukseni tuntui avautuvan opiskelijoille, joskin melko vaativan aiheen seuraaminen englanniksi vaikuttavan joillekin haastavaa. Muutamia opiskelijoita uskaltautuivat esittämään kysymyksiä, ja tietysti Irina, joka piti aiheita kiehtovana.

Luentojen jälkeen olimme melko väsyneitä, sillä kuumuus oli pysähdyttävää, vaikka ikkuna oli ollut auki koko ajan ja vettä olimme juoneet runsaasti. Tunne kunnon työrupeamasta oli konkreettinen; kyllä opettajankin hommassa hiki tulee! Unelmoin uimisesta, viileästä vedestä ympärilläni. Olin juuri korostanut suomalaisuutta rakentavana elementtinä saunaa sinisen järven rannalla. Halusin sukeltaa esittämäni kuvaan! Sukelsin kuitenkin kuumaan autoon, sillä kuljettajamme odotti meitä portaiden edessä viedäkseen neljä naista virkistytymään keskustaan.

Kulttuurikävelyllä opiskelijoiden opastamina

Tiistain opetustuntien jälkeen Irina ja Anna veivät meidät syömään laadukkaaseen stolovajaan kaupungin keskustaan. Ilmeisesti laitos maksoi lounaan, joka oli erinomainen. Keskustelimme

jälleen laajasti erilaisista aiheista; luentojen sisällöstä, opiskelijoista, Vologdasta, ruuasta, säästä, nähtävyyksistä... Oli rentoutunut olo, kun tiesi onnistuneen työrupeaman olevan takana. Solahdaminen Vologdan rytmiin oli tapahtunut jälleen yllättävän nopeasti.

Työt eivät kuitenkaan loppuneet tähän business-lunchiin, sillä tiistai-illaksi olimme sopineet opiskelijaryhmän kanssa treffit kaupungille. Muutamia matkailun opiskelijoita olivat tehneet meitä varten pieniä esitelmää kaupungin nähtävyyksistä. Heitä vähän jännitti. Meidän vuoromme oli olla iloisia uteliaita.

Esittelykierros alkoi Vologda-joen penkalta, jossa meille kerrottiin kaupungin perustamisesta siihen liittyvän patsaan juurella. Joki siintele houkuttelevana. Jatkoimme joenpenkkaa pitkin matkaa takorautaiselle O-patsaalle. Meiltä kysyttiin O:n merkitystä, jota sitten vitsikkäästi arvailimme. Emme kuitenkaan arvanneet oikein, ja opiskelija saikin ilon kertoa meille, että O kuvaa vologdalaista o-kirjaimen ääntämystä, joka on hyvin pyöreä: VOIOgda. Muualla Venäjällä o äännyy enemmän tai vähemmän a:ksi. Vologdalainen o on siis niin merkittävä kielellinen prinssiippi, että se on saanut oman patsaan!

Siirryimme hajanaisena ryhmänä kohti kaupungin keskustaa. Kävelykadun kieppeillä rohkaistuneen

oloinen opiskelijaneito tuli viereeni ja kysyi kohteli-aasti, saisiko hän kysyä jotakin. Totta kai! Ilahtuin siitä, että varsin pidättyviltä ja ehkä ujoiltakin vaikuttavista nuorista yksi halusi luoda henkilökohtaisen kontaktin. Nuori nainen ei kysynytäkään aivan kevyttä kysymystä: Hän halusi tietää, mitä me suomalaiset todella ajattelemme Venäjän aggressiiviseksi muuttuneesta ulkopolitiikasta, Ukrainan tilanteesta ja venäläisestä patriotismista. Mitä venäläisistä ja Venäjästä todella ajatellaan lännessä? Sivusin aihetta rakentavassa hengessä jo luennollani, mutta opiskelija halusi nyt tietää enemmän, jotakin epävirallista, totuuden. Tämä tietysti kertoo jotakin siitä, miten tietoa käsitellään ja miten virallinen ja epävirallinen totuus ymmärretään venäläisten keskuudessa. Hetken mietittyäni sanoin tytölle, että suomalaiset ovat huolissaan, että me haluamme säilyttää ystävälliset suhteet suureen ja tärkeään itänaapuriimme, mutta emme hyväksy valloituspolitiikkaa, emmekä pienempien kansakuntien alistamista. Lisäsin vielä, että kyllä Venäjää lännessä paheksutaan, mutta se ei estä yksien välistä ystävyyttä ja kanssakäymistä. Hyviä suhteita kannattaa rakentaa kaikilla tasoilla. Tyttö sanoi ymmärtävänsä ja antoi samalla ymmärtää, että näin hän on tulkinutkin asioiden olevan. Hymyilimme toisillemme. Sanoin tytölle, että on hienoa, että hän kysyi asiaa. Tyttö oli selvästi iloinen ja ylpeä tästä pienestä keskustelusta, joka

Virstanpylväällä.

hipaisi hyvin suuria ja herkkiä aiheita.

Jatkoimme Stalinin hampaalle, joka on siitä harvinainen neuvostopatsas, että se kunnioittaa kaikkia kansanosia, myös bolševikeille aikoinaan hävinneitä valkoisia. Sieltä kuljimme patsaalle, jonka juuressa palaa ikuinen liekki Suuren Isänmaallisen Sodan voiton kunniaksi, kaikille ylösotetuille sieluille. Kierroksemme opiskelijoiden kanssa päättyi erään talon seinään kiinnitetyille virstanpylväälle, josta näkee etäisyyksiä moniin maailman kaupunkeihin. Tässä kaikki turistit kuvauttavat itsensä.

Musiikillinen ilta Vologda-joella

Ilta oli vielä nuori, ja askelemme johtivat takaisin Kremlin rantaan. Kuumen päivän päätteeksi joki houkutteli minua jo niin, että Miia alkoi top-puutella. Jokivesi nosti mieleeni muiston tarkovskilaisesta tunnelmasta paikallisessa banjassa, jossa kävin keväällä 2011 venäjän kielen lehtorin Marja-Liisa Sirén-Huhtisen kanssa. Päätimme Marja-Liisan kanssa kokeilla jotakin tosivenäläistä, ja veri veti suomalaista tietysti saunaan. Banjassa oli kaksi puolta, kansanpuoli ja kylpylä. Kansanpuolelle tietysti, baabuskojen joukkoon! Metrisillä haloilla lämmitettävässä saunassa meidät otettiin innostuneesti vastaan. Ulkomaalaisia täällä! Korkeille, katonrajassa oleville lauteille

kiivettyämme meiltä alettiin kysellä, mistä dievuskat ovat. No, Suomesta... Meitä vihdottiin olan takaa, minua raaputettiin kalastajan nyppykäsi-neillä (ei hullumpi tunne), meitä moitittiin siitä, ettemme käytä saunahattua, aivomme kuulemma kiehuvat kelvottomiksi. Varmasti meille kerrottiin myös kaikkea naisten elämään liittyvää, josta minä ymmärsin vain osan, Marja-Liisa uskoakseni kaiken. Saunominen sinänsä ei ollut se tarkovskilaisin osio saunareissua, vaan uima-allas. Koko sauna näytti siltä, että sille ei ollut tehty mitään sitten Suuren Isänmaallisen Sodan, mutta niin sanottu uima-allas oli kuin ydinvoimalan lauhdevesiallas ja vesi väristä ja lämpötilasta päätellen varmasti suoraan Vologda-joesta. Ellei seitsenvuotias pikkutyttö olisi rohkeasti loikannut altaaseen, olisin minäkin ehkä Marja-Liisan tavoin jättänyt menemättä, mutta mieli teki uimaan, ja tytön rohkaisemana sukelsin. Sanoin Marja-Liisalle jälkepäin, että nyt saattaa kasvaa kääpä kylkeen. Toistaiseksi olen säästynyt kylkiäisiltä.

En siis mennyt jokeen uimaan. En kiusannut kohtaloa. Sen sijaan päätimme lähteä risteilylle. Vologda-joella seilaa hauska pieni laiva vuodelta yksi ja kaksi. Risteilyalus on perhebisnes: poika myy lippuja, jotka näyttävät olevan 50-luvulta, äiti ja sisko myyvät pikkupurtavaa, olutta ja kuohuviiniä ravintolatilassa kannen alla, isä ohjaa laivaa ja isovelji tai vävy-poika laulaa risteily-yleisölle reipasta

venäläistä iskelmää yhden kajarin varassa. Viihdyttävää ja herttaista! Tanssiakin saa, kuten teimme keväällä 2011, mutta nyt ei ollut tanssittajia, joten nautimme ihanasta illasta ja kuohuviinistä. Laiva lipui ylävirtaan, jossa näimme ränsistyneitä huvi-loita, teollisuusrakennuksia ja yllättäen luostarin kupolit. Sitten laiva lipui alavirtaan, jossa näimme hevosten ulkoiluttajia ja koiranuittajia. Lopulta kävimme kääntymässä kaupunginosia erottavan sillan kohdalla. Pari tuntia sujui rennosti, kaupunkia hiukan toisesta näkökulmasta katsellen.

Risteilyn jälkeen olimme aivan valmiita untem maille. Päivä oli ollut taukoamatonta tapahtumien virtaa, ja seuraavan päivän haasteet odottivat.

Minttua, pitsejä ja häikäiseviä kupoleita

Keskiviikkona autonkuljettajamme saapui sovittuun aikaan hotellille. Pidimme tuntimme sovitusjärjestyksessä ja niiden jälkeen luovutimme rehtorin kansliassa lahjat rehtorille, Irinalle ja Annalle sekä välitettäväksi meitä luotsanneille opiskelijoille. Jätimme lämpimät jäähyväiset Natalia Boitcovan kanssa ja lupasimme tulla pian uudelleen, ainakin jollakin kokoonpanolla.

Keskiviikon tuntien jälkeen Irina ja Anna veivät meidät syömään minttuaiheiseen ravintolaan. Ilmeisesti laitos jälleen maksoi lounaan. Olimme

hiukan hämmennyksissämme ylitsevuotavasta vieraanvaraisuudesta, mutta vain hiukan, sillä jos tarjotaan, mitäpä sitä kursailemaan. Osoitimme kiitollisuuttamme ja ihastelimme ravintolaa. Mintunvihreää, valkoista, vähän kultaa, pehmeät soivat tilavissa looseissa. Ruoka oli todella hyvää, eikä noutopöydän sortimenteissa ollut säästely: sushista venäläisiin perinneruokiin, kaljakeitosta minttuleivoksiin. Kaiken kaikkiaan on sanottava, että venäläinen ruoka on todella hyvää. Vaati-mattomimmatkin stolovajat tarjoavat maistuvaa, monipuolista ja edullista ruokaa. Venäjällä ei nälkä pääse yllättämään.

Minttu-ravintolasta lähdimme Irinan kanssa katsomaan Vologdan nähtävyyksiä. Annan täytyi lähteä kotiin, joten hyvästelimme toistaiseksi. Saimme tietää, että Anna tulee Irinan kanssa saattamaan meitä seuraavana iltana asemalle. Mietimme kadulla hetken, mitä seuraavaksi. Päätimme lähteä Pitsimuseoon, sillä Miia ei ollut sitä vielä nähnyt, ja se on Vologdan nähtävyyksien kärkipäässä.

Vologda on halki vuosisatojen ollut pitsintuottaja-aluetta. Samoilla seuduilla on tuotettu myös maan parasta voita ja muita laadukkaita meijerituotteita. Vologdan Pitsimuseo sijaitsee Kremlin vastapäätä keskusaution laidalla, uusklassisessa rakennuksessa, joka on sisältä täysin uusittu. Museo on hämmästyttävän laaja, hyvin järjestetty, tyylikäs ja ennen kaikkea kiinnostava. Pitsimuseo ei ehkä vaikuta

Ihanat naiset Minttu-ravintolan divaanilla.

kovin vauhdikkaalta paikalta, mutta pitsirintamalla on tapahtunut vuosisatojen ajan valtavasti. Muinaiset talonpoikaiset, aateliston käyttämät ja kirkolliset pitsisomisteiset vaatteet ovat säilyneet Venäjän historian myllerryksissä kuin ihmeen kaupalla. Toki niitä on myös huolella säilytetty (ja piiloteltu), eikä vuoden 1917 vallankumouksenkaan pahin vanhan vallan merkkien hävitysvimma onnistunut tuhmaan näitä varsin hauraita kudonnaisia. Neuvostoliitossakin ymmärrettiin pitsin lumo: museossa on nähtävissä seinänkokoisia nyplättyjä traktoreita, lokomotiiveja ja kaikkia mahdollisia muita sosialistisen työn sankaruuden symboleita. Vallanpitäjät tajusivat, että pitsiteollisuuden lypsylehmää ei kannata tappaa, vaan valjastaa se aatteen asialle. Museon kauniissa myymälässä on suuressa vaarassa sortua nykyaikaisiin pitsi-ihanuuksiin. Palvelu on ystävällistä ja asiantuntevaa niin museon kuin myymälänkin puolella.

Pitsimuseossa pääsee myös kokeilemaan nypläystä. Se on vaativaa ja vauhdikasta. Kokeilunhalussani päädyin pitsitukin ääreen. Ei onnistunut. Miia puolestaan nypläsi kuin olisi syntynyt kapulat kädessä. Ihastuttavan oppaamme ilme oli tilanteessa moniselitteinen, mutta tulkitsin sen kannustavaksi.

Pitsimuseosta lähdimme katsomaan, olisiko Sofian kirkon suuri kellotapuli vielä auki. Sen huipulle pääsee kiipeämään, ja sieltä on mahtavat näkymät

*Aloitteleva pishimnypläädjä
Vologdan Pishimuseossa.*

kaus Vologdan maaseudulle. Pahaksi onneksi museo, johon tapuli kuuluu, oli jo sulkeutunut. Ehkä se oli kuitenkin onni, sillä lopulta vietimme unohtumattoman rauhallisen hetken Kremlin puistonpenkillä ihmetellen ikuista rauhaa, lintujen laulua ja ikivanhan kirkon kauneutta. Kesäillan helle teki meidät raukeiksi ja haaveellisiksi. Irina kertoi Sofian kirkkoon ja Kremlin alueeseen liittyviä muistojaan. Sitten tuli aika erota. Vielä huomenna tapaisimme. Oli jo hiukan haikaa olo. Kuinka nopeasti hetket ovatkaan ohi!

Tämä on pieni kaupunki – totta kai osaan opastaa meidät hotelliin!

Olimme jo etukäteen päättäneet, että viimeisen opetuspäivän iltana menisimme syömään hyvin. Irinan lähdettyä kotiin suuntasimme kulkumme kävelykadulle. Söimme ulkoilmaravintolassa lihaisan aterian hyvän punaviinin kera. Venäläinen poppi soi, ja ihmiset olivat kesäisissä tunnelmissa. Aterian jälkeen menimme kävelykadun suosituimpaan kahvilaan, Café Parisienneen. Siellä söimme jälkiruuan ja joimme jälkiruokajuomat. Olimme hilpeällä tuulella, sillä tässä vaiheessa jo tiesimme sen, että matka oli onnistunut hyvin ja täyttänyt sille asetetut odotukset. Juttu luisti, ja kesäilta tummui.

Kun oli aika suunnistaa hotellille, Miia kysyi, missäköhän päin se mahtaa olla. Minä viittasin tunteeni suuntaan, että tuollapäin. Selitin suurpiirteisessä mielentilassa, että tämä on niin pieni kaupunki, ettei täällä millään ainakaan eksyä voi, ja onhan täällä pyörityt ennenkin ihan sujuvasti. ”Annas nyt se kartta tänne, juu, tuohon suuntaan!” Aikamme kuljeskeltuamme tuohon suuntaan Miia esitti diplomaattisesti muotoillun näkemyksensä siitä, että suunta on väärä. Ihmettelin kadunkulmassa hiukan oudonnäköistä ympäristöä ja olin epävarma pohjoisen ja etelän välisestä kompleksisesta suhteesta. Miia pyysi minulta kartan, katseli sitä hetken, virnisti ja ilmoitti: ”Tuohon suuntaan.” Epäilin. Suunta oli täysin vastakkainen tunteelleni. Lähdimme kuitenkin jälleen tuohon suuntaan, ja kuinka ollakaan, tulimme tuota pikaa hotellille, mutta aivan toisesta suunnasta kuin olin kuvitellut. Muotoni oli kysymysmerkin. Kunnioitin Miian hämmästyttäviä suunnistajan lahjoja jopa enemmän kuin hänen pitsinnypläystekniikkaansa. Tuolla hetkellä viimeistään minulle kiteytyi se, millaisia avuja hyvällä matkakumppanilla on. Suunnistimme eksymättä hotellin baariin yömyssyille.

Yhteistyötä rakentamassa

Viimeisen Vologdan päivämme ohjelmassa oli käynti Vologda Business Instituutissa yhteistyön

aloittelun merkeissä ja Vologdan kaupungin kansainvälisten suhteiden koordinaattori Galina Kaluginan tapaaminen Kafé Parisiennessa. Suunnittelimme myös, että reilusti ennen iltajunan lähtöä ehdimme vihdoinkin tuliaisostoksille ja hengähtämään keskenämme. Junan lähtöaika oli iltaseitsemältä.

Business Instituutissa meitä oli valtavan pöydän ympärillä vastassa pari-kolmikymmenpäinen joukko laitoksen johtajistoa, opettajia ja opiskelijoita. Meidät istutettiin kunniapaikoille ja meille esiteltiin hyvin kattavasti oppilaitos eri koulutusohjelmineen. Tämän jälkeen alkoi noin tunnin kestävä keskustelu, jossa meiltä kysyttiin hyvin tarkkoja kysymyksiä Kyamkista, siellä opiskelusta, suomalaisesta koulu- ja korkeakoulujärjestelmästä, Kouvolaista ja Kotkasta ja niin edelleen. Vastailimme kysymyksiin toisiamme tukien ja täydenäen, keskustelu oli kaiken kaikkiaan hyvin syvälinen ja miellyttävä. Tämän jälkeen laitoksen edustajat tarjosivat meille runsaan, pöytään tarjoillun lounaan Business Instituutin omissa, teatteriaiheisessa ravintolassa. Keskustelumme oli mielenkiintoista ja avartavaa, etenkin laitoksen edustajan esittämät ulkopoliittiset näkemykset ovat jääneet hyvin mieleen. Lounaan jälkeen meidät ystävällisesti saatettiin kävelykadun tuntumaan. Kyamkin yhteistyö Vologda Business Instituutin kanssa on sittemmin käynnistynyt,

joten varmasti vierailullamme oli positiivinen vaikutus tähän kehitykseen.

Tapaaminen Galina Kaluginan ja hänen ystävänsä, ENGECONin liiketalouden lehtorin kanssa sujui miellyttävän keskustelun ja kahvittelun merkeissä. Veimme Galinalle pienen lahjan ja hän vastaavasti ojensi meille pienen, kauniisti maalatut, puiset kirkonkellot. Galinan lähdettyä takaisin työpaikalleen hänen ystävänsä halusi lähteä saattamaan meitä matkamuistomyymälöihin ja lopulta hotellille. Koetimme estellä, mutta ystävällisestä tarjoutumisesta ei voinut lopulta kieltäytyä. Meistä todella pidettiin vierailun loppuun asti erittäin hyvää huolta.

Venäläinen asematunneli ja punainen matkalaukku – pakkaamisen lyhyt oppimäärä

Lähdön hetki on aina haikea. Irina ja Anna tulivat hakemaan meitä autonkuljettajan kanssa hotellilta tuntia ennen junan lähtöä. Matkalla asemalle muistelimme kaikkea tapahtunutta. Irina tunsii samaa nostalgista haikeutta pian edessä olevasta erosta kuin minäkin. ”Sellaista se on... Mutta tulettehan taas pian uudestaan!” Asemalla kiitimme myös vuolaasti uskollista autonkuljettajaamme.

Irina ja Anna halusivat saattaa meidät aivan junaan asti, luonnollisestikin. Juna oli raiteella

Vierailu Vologda Business Instituutissa.

3, joten meidän täytyi käyttää asematunnelia päästäksemme junaan. Kirosin hiljaa mielessäni, sillä tuolla hetkellä muistin neljän vuoden takaisen tuskan: matkalaukku oli kannettava alas portaita, koko matkan tunnelissa ja vielä portaat ylös laiturille. Miksikö näin? Siksi, että Vologdan asemaa ei ole kummemmin uusittu sitten... 1930-luvun? Siellä ei ole laukkurampeja hisseistä puhumattaakaan, asematunnelissa ei voi vetää laukkuja, sillä maa on kiviä, asfalttilohkareita ja maata itseään. Laukkuja oli siis kannettava kaikkiaan noin 200 metriä. Rakas, ei kun raskas punainen matkalaukkuni oli täpötäynnä matkamuistoja – ja vaatteita ja kenkiä, joista vain osaa käytin matkan aikana. Eniten kirosin omaa turhamaisuuttani ja vimmaa ottaa mukaan kaikenlaista tarpeetonta. Kun tilanne asemalaiturilla valkeni kaikille, Irina katsoi ensin laukkuja, sitten minua ja kysyi, voisiko auttaa. ”Ei suinkaan, ei mitenkään, ei kaksi ihmistä saisi laukusta järkevää otetta!” Tartuin laukkuuni kuin painonnostaja ja kannoin kuin kannoinkin sen koko matkan vain pari kertaa levähtäen. Irina katsoi hikisiä kasvojani kunnioitusta silmissään ja totesi: ”A strong woman!” En oikein tiennyt, olisiko pitänyt olla otettu – oli jotenkin omituisen

miehekäs olo. Hiljaa mielessäni mietin: ”A stupid woman I am.”

Oli lopullisten jäähyväisten aika. Irina antoi meille kummallekin kassin, jossa oli matkamuistoja Vologdasta: vodkalasit, käsipyyhe, suklaata ja konsentroitua maitoa. Irina oli kertonut, että kun konsentroitua maitoa tarpeeksi keittää, siitä tulee ihanaa, kinuskimaista herkkua. Kokeilin heti kotona, nam! Ihanat Anna ja Irina! Halasimme. Kyynel nousi silmänurkkaan. Vilkutimme niin kauan kuin näimme heidät.

Kotiin, domoj!

Paluumatka sujui yhtä hyvin kuin menomatka oli sujunut. Olimme jälleen omassa hyvin ilmastoidussa, sinisävyisessä business-kabinetissamme. Söimme business-kanaa ja joimme hiukan valkoviiniä. Muistelimme matkaa, teimme jo vähän normitöitäkin ja kävimme aikaisin nukkumaan. Hyvin nukutun yön jälkeen heräsimme Pietarin esikaupunkien aurinkoiseen aamuvaloon. Päätimme jälleen käyttää metroa Suomen asemalle siirtymiseen. Se ei ehkä ollut toimivin idea

punaisen matkalaukkuni kanssa. Onneksi en ymmärtänyt aivan kaikkia venäjänkielisiä ilmaisuja aamuruuhkaisessa Pietarin metrossa. Olimme hyvissä ajoin ennen Allegron lähtöä Ploshad Leninalla. Asemarakennuksen erittäin hyvä stolovaja ei vielä ollut edes auki. Aamukahvi asemanläheisen hampurilaisbaarin terassilla maistui kuitenkin hyvälle. Ilmassa oli alkavan kesän tuntu, varpuset hyppivät keräilemässä ruuanmurenia pöytien alta. Suomen asemalla on aina jo melkein kotoinen olo.

Junassa matkalla kotiin mieleen laskeutui jälleen tuo rauhallinen ja hiukan viileä suomalainen tunnelma, joka liittyy hiljaisuuteen, suuriin metsiin, sinisiin järviin ja kohtalaisen harvassa liikkuviin ihmisiin. Se on vastakkainen olo ruuhkalle, musiikkihälylle, ihmismassoille, kansojen kirjolle, kiihkeälle suurkaupungin sykkeelle, josta säännöllisesti täytyy kuitenkin käydä nauttimassa. Rauhan laskeutuessa sieluuni mietin, kuinka hienoa on, että meillä on ulkomaisia korkeakoulukumppaneita, kumppanuuden synnyttämää toimintaa ja ystävyys-suhteita. Vaihto-opettajuus todella avartaa niin työn kuin elämänkin näkökulmia. Mutta kyllä se on niin, ettei ole kotisaunan voittanutta!

Mielenkiintoinen
matka Vologdaan

Marja-Liisa Sirén-Huhtinen, lehtori,
Kielten ja kulttuurintuntemuksen tiimi
/ Kouvola
marja-liisa.siren-huhtinen@kyamk.fi

Kansainvälisen viikon jälkeen sain Kouvolan ystävyyskaupungista, Vologdasta kutsun osallistua koulutusfoorumiin ja kertoa koulutuksestamme ja kotiseudustamme. Olin käynyt yhden kerran aikaisemmin Vologdassa kielikursilla kollegoideni kanssa. Siltä matkalta kaupungista oli jäänyt hyvät muistot. Olin oikeissa lähteä sinne jo monta kertaa uudestaan opettajavaihtoonkin, mutta jostain syystä aikataulut eivät antaneet myöten niin pitkään matkaan. Onneksi ei tälläkään kertaa tarvinnut lähteä yksin, sillä erästä kollegaani pyydettiin myös seminaariin. Matka Pietariin Allegrolla sujui jo rutiinilla, mutta matka Vologdaan yöjunalla Pietarista on elämys! Tunnelma junassa vaunupalvelijoinen matkamuistomynteineen ja teen juonteineen on tiivis. Vähän tietysti mietitytti se, miten pärjäämme samassa hytissä miespuolisen kollegani kanssa, mutta hyvinhän se sujui. Voisi suositella muillekin tiimien välisen yhteistyön lujittamiseksi: yhteinen pitkä junamatka Venäjän halki. Tuskin maltoimme nukkua, kun oli katsottava mielenkiintoisia ohivilahtavia maisemia teollisuuskomplekseineen ja kylineen, maisematkin olivat paljon lumisempia kuin keväisessä koti-Suomessa. Kollegani sai tästä suorastaan inspiraation ryhtyä runoilemaan, minua hymyilytti – Venäjä on ihmeellinen maa!

Aamulla Vologdassa meitä oli vastassa edustaja Maksim Bochkov vierailukohteestamme Vologdan liiketalousinstituutista. Heti ensimmäiseksi

meidät vietiin tunnelmalliseen puurakenteiseen hotelli Istorijaan siistiytymään junassa vietetyn yön jälkeen, minkä jälkeen saimme nauttia runsaan aamiaisen koululla. Isännät esittelivät meille omassa oppilaitoksessamme otettuja kuvia kansainvälisestä viikosta. He olivat selvästi ylpeitä yhteistyöstämme, siitä kertoivat koulumme valokuvat seinillä ja kieliluokkamme vaikutus vihkiessämme samantyyppisen IdeaLab-huoneen opiskelijoiden käyttöön. Olo oli kuin kuninkaal-lisella punaista nauhaa leikatessa, vain punainen matto puuttui!

Ensimmäisen päivän aikana meidät vietiin tutustumaan matkamessuille, jossa yliopiston opiskelijat olivat edustamassa omaa oppilaitostaan. Tutustuimme heidän osastoonsa ja myös monien muiden alueiden ja kaupunkien osastoihin, jotka esittelivät nähtävyyksiä ja paikallisia tuotteitaan, kuten Vologda pitsituotteitaan. Osastot olivat todella värikkäitä ja pukuloisto huikkaa, kun esittelijät olivat pukeutuneet kansallispukeihin ja muihin jännittäviin asuihin. Pakkasukon maa Velikij Utsjuk n. 500 km päässä Vologdasta esittäytyi myös messuilla. Kansanmusiikkiesityksiä saattoi myös kuunnella osastoja kiertäessä. Yhtäkkiä messuilla minulle tultiin sanomaan, että tv-toimittajat haluavat tehdä haastattelun meistä ulkomaisista vieraista. Kollegaani en tavoittanut, minut napattiin nopeasti mukaan, kauluksiani

Projektihuoneen
vinkkiäiset.

vähän kohenneltiin ja laukku laitettiin syrjään olalta ja kysymyksiä alkoi sadella nopeaan tahtiin. Venäjänkielen taitoni joutui koetukselle, kun jouduin nopeasti muotoilemaan vastauksia yllättäviin kysymyksiin, mm. mitä mieltä olin messuista, mikä kiinnosti minua eniten ja minkälaisia messuja meillä oli Suomessa ja miten ne eroavat näistä. Venäläiset tuttavani kertoivat katsoheensa televisioesityksen myöhemmin ja kertoivat, että pärjäsin hyvin, itse olin kyllä hieman epäilevällä kannalla. Venäjällä näyttää kaikki olevan mahdollista, nopeita käänteitä ja yllätyksiä! Taas olo tuntui arvokkaalta – meikäläinen Venäjän televisiossa!

Yhteistyömahdollisuuksista neuvoteltiin messujen jälkeen herkullisten pöydänantimien ääressä, tuntui kuin olisimme syöneet jatkuvasti. Oli alkukeittoa, lämmintä ruokaa ja jälkiruokaa ja vieläpä monta kertaa päivässä. Onneksi pääsimme välillä kävelemään ja sulattelemaan vatsojamme herkullisten aterioiden jäljiltä. Muutos venäläisessä ruokakulttuurissa oli kuitenkin tuntuva: pöydässä oli aikaisempiin kokemuksiimme verrattuna paljon marjoja ja vihanneksia tarjolla.

Seuraavana päivänä osallistuimme koulutusfoorumiin, jossa oli noin 200 osallistujaa. Ulkomaisia vieraita oli paitsi Suomesta, myös Sveitsistä. Itse esittelin lyhyesti oppilaitostamme ja kotikaupunkiamme. PowerPoint-esitykset olivat englanniksi, mutta tein lyhyen yhteenvedon niistä venäjäksi.

Siinä kohtaa kun näin kollegani pyyhkivän silmäkulmiaan esitykseni aikana, ihmettelin hieman. Jälkikäteen hän sanoi, että kauniit kuvat Kymenlaaksosta koskettivat häntä: miten ihanalla seudulla me asummekaan Suomessa! Ei turhaan sanota, että täytyy lähteä kauas, että näkee lähelle.

Vologda-joen varrella sijaitseva Vologdan kaupunki toimii Luoteis-Venäjän solmukohtana. Vologda on myös kulttuurihistoriallisesti merkittävä kaupunki; siellä on paljon nähtävyyksiä mm Spaso-Prilutskin luostari, Semyonkovon etnografinen museoalue ja Pitsimuseo, joka tekee yhteistyötä myös Rauman pitsiviikkojen kanssa. Onneksi meille jäi aikaa myös tutustua näihin kohteisiin matkamme aikana. Semyonkovon museoalueen vanhoissa rakennuksissa toimi roolioppaita, joiden avulla pääsimme kurkistamaan vanhan ajan kauppiaisiin ja kyläläisten elämään pienten näytelmien avulla. Kyse saattoi olla tyttären naittamisesta tai rahan riittävydestä. Sveitsiläistä kollegaamme kovasti houkuteltiin

naimaan perheen tytär, kun selvisi, että hän on poikamies. Näihin tarinoihin saattoi melkein uskoa! Vologdan murre kuulostaa hauskalta, siinä o-äänne lausutaan o:na eikä a:na painottomana niin kuin venäjän kirjakielessä. Museoalueen puurakennuksia on kunnostettu viime vuosina ja siihen on tarvittu USA:n suurlähettiläiden keräämää pääomaa. Laskiaisenaan alue on suosittu tapahtumapaikka: siellä lasketaan mäkeä ja pidetään hauskaa. Nykyisin myös hääparit valitsevat usein tämän paikan häiden pitopaikakseen.

Tunnelma matkan aikana oli lämmin ja vieraanvaraisuus oli helppo aistia. Ruokapöydän antimet runsastuivat loppua kohden, viimeisellä illallisella taisi vodka-pullokin jo olla pöydässä. Myös pöydän isännät olivat koko ajan arvovaltaisia kaupungin, yliopiston tai yrityselämän edustajia. Maljapuheita pidettiin puolin ja toisin ja mietittiin konkreettisia toimia yhteistyön kehittämiseksi ja syventämiseksi. Verkostoja syntyi Vologdaan ja jopa Sveitsiin. Mat-

kan aikana isännät toivoivat yhteistyötä yrittäjyysvalmiuksien ja -osaamisen kehittämiseen. Myös pienten ja keskisuurten yritysten liiketoiminta-osaamisen kehittämisen tarve erityisesti IT-alalla nostettiin esille. Jatkosuunnitelmina oli yhteisen liiketoimintakoulutuksen kehittäminen ja start up -yrittäjyystietouden lisääminen. Vologdalaiset osallistuvat mahdollisuuksien mukaan jo kesällä Suomessa Start up -kesäleirille.

Paluumatkalla saimme venäläiset miehet matkaseuraksi junahyttiimme, muistelimme vielä onnistunutta matkaa, ostimme matkamuistoja vauvupalvelijalta ja yritimme mahtua syömään junassa tarjottua iltapalaa pikkuruisessa loosissamme. Tällä kertaa alkoi jo nukuttaakin junan tasaista kolinaa ja matkakumppaneiden kuorsausta kuunnellussa.

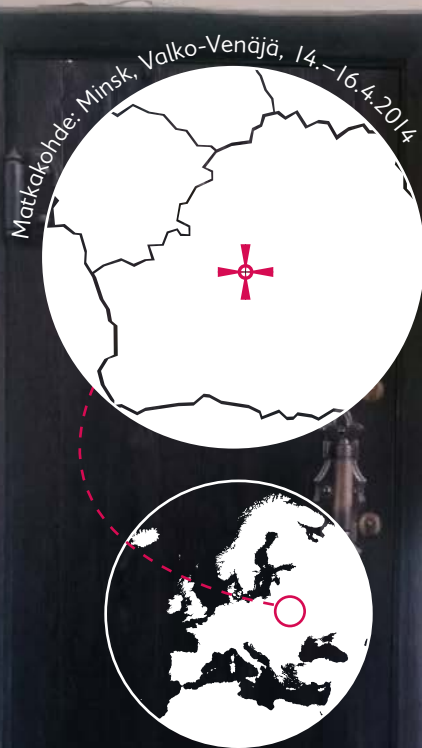
Olipa mukava matka – paljon hyviä kokemuksia, uusia ideoita, hyvää ruokaa ja juomaa, toivottavasti yhteistyö vologdalaisten kanssa jatkuu!

ГАРАДСКІ ТЭАТР 1890

Yksi hotellimme upeista
rappukäytävien ikkunoista.

Matkailijat
Minskissä

Eeva-Liisa Kauhanen, lehtori, tiimivastaava, Logistiikan tiimi, Kotka
 eeva-liisa.kauhanen@kyamk.fi

Kouvolan kehitysyritys Kinno järjesti huhtikuussa 2014 matkan Minskiin. Mukana oli kahdeksan matkalaista kuudesta yrityksestä. Kaikilla oli toiveissa löytää yhteistyökumppaneita Valkovenäjältä. Kyamkista matkaan läksi kolme konkaria: projektipäällikkö Raija Salo, suunnittelija Raimo Päivärinta ja logistiikan tiimivastaava Eeva-Liisa Kauhanen.

Minskillä, Valko-Venäjän 1,8 asukkaan pääkaupungilla on asutushistoriaa jo ainakin 800-luvulta. Kaupunki on kokenut kovia useissa sodissa, alue on ollut ainakin Kiovan Venäjän, Liettuan ja useampaankin kertaan Puolan kuten myös Venäjän hallussa. Kronikat kertovat, että kaupungin väestö on kokonaan hävitetty kolmasti, vuosina 1067, 1084 ja 1119. Havaintomme tämän päivän minskiläisistä oli, että he ovat ystävällisiä ja mukavia, tulevaisuuteen suuntautuvia ihmisiä.

Saapuminen Minskiin oli ryhmällemme jännittävä: kukaan muu kuin ryhmän vetäjä, kehittämisspäällikkö Simo Päivinen Kinnosta ja tulkkimme ja asioiden hoitajamme Valeri eivät olleet käyneet siellä. Lentoasema oli masentavan ankea, ja ehdimme jo luokitella sen ”venäläistyy-liseksi” kunnes meille myöhemmin selvisi, että se oli remontissa lähestyvien jääkiekon maailmanmestaruuskisojen vuoksi. Kun myöhemmin kävin Minskissä tki-johtaja Markku Huhtisen kanssa, olikin lentoasema todella muuttanut ulkoasuun

– se antoi edustavan kuvan kaupunkiin lentoteitse saapuville. Uskoakseni moni jääkiekon MM:ssä vierailullut ulkomaalainen kiinnostui Minskistä matkailukohteena. Se ei ole ollut merkittävä matkailukohte eurooppalaisille, eivätkä kisat sitä ehkä ykkössijalle nostaneet, mutta varmasti se tuli tunnetummaksi.

Näkymät maantien varrella matkalla kentältä kaupunkiin kiinnostivat tietysti. Valeri kertoi maasta ja vastaili kysymyksiimme. Ensimmäinen asia, jonka kaupunkiin saavuttuamme varsin pian huomasimme, oli kaupungin uskomaton siisteys. Roskia ei ollut lainkaan kaduilla tai jalkakäytävillä. Näytti siltä, että edes jalkakäytävien lehmukset eivät uskaltaneet pudotella lehtiään. Valerin mukaan kyse ei ole siitä, että roskaamisesta joutuisi vankilaan.

Seuraava yllätys oli hotellimme. Se oli vanha, upea rakennus, ja sen huoneet olivat ylelliset. Joidenkin ryhmäläisten epäilyistä huolimatta suihkusta tuli lämmintä vettä, kunhan suihkua ensin oppi käyttämään. Suihkun tekniikka ja logiikka on erikoinen – näin länsimaalaisesta ainakin.

Matkapäivän illaksi oli järjestetty ruokailu pitkän kaavan mukaan. Valkovenäläiseen juhlapöytätyyliin ruokalajeja oli lukematon määrä, useampikin meistä taisi ylittää normaalin ruuanmäättökapasiteettinsa. Hotelliin palaailimme parin kilometrin

matkan jalkaisin iltapimeyden jo saavuttua. Valeri vakuutti ulkona liikkumisen siihenkin aikaan olevan turvallista.

Seuraavan päivän ohjelma oli se tärkein. Kauppakamari oli järjestänyt tapaamistilaisuuden, jossa aluksi esiteltiin Valko-Venäjän tarjoamia mahdollisuuksia ulkomaalaisille yrityksille. Yrityspuistot tarjoavat huomattavia taloudellisia etuja alueelle sijoittuville ulkomaalaisille tuotantoyrityksille, joiden tuotannosta suurin osa menee vientiin. Valkovenäjä näyttäisi kovin innokkaasti hakevan ulkomaalaisia – ehkä nimenomaan länsimaisia – yrityksiä, siis ulkomaista pääomaa ja viennin kasvua. Kauppakamarin esittelyosuuden jälkeen alkoivat potentiaalisten yhteistyökumppanien tapaamiset, joihin Kauppakamari oli järjestänyt osaavat tulkit. Kauppakamari oli löytänyt jokaiselle yritykselle vähintään yhden mahdollisen yhteistyökumppanin. Halu kansainväliseen yhteistyöhön näyttää olevan kova.

Meille Kauppakamari oli löytänyt Minskin neljäntoista yliopiston joukosta kaksi mahdollista yhteistyökumppania. Ensin tapasimme Belarussian State University of Informatics and Radioelectronicsin edustajat, joiden kanssa oli hieman hankala keskustella yhteisen kielen puuttuessa. Yhteistä tekemistäkään ei oikeastaan tuntunut löytyvän, yhteystietoja vaihdettiin ja luvattiin palata asiaan, jos siltä tuntuisi.

Tilaisuus oli jo aivan loppumassa, kun luoksemme saapui hurmaava vanhempi herrasmies, joka esittäytyi School of Business and Management of Technologyn logistiikkaosaston johtaja Anatoli Molokovichiksi. Koska meillä oli jo kiire seuraavaan kohteeseen, muistaakseni syömään, sovimme tapaamisen seuraavaksi aamuksi. Aamulla Molokovich nouti meidät hotellilta ja pääsimme tapaamaan koulun arvovaltaisesti esiintyvää johtajaa Vladimir Apanasovichia. Kerroimme Kyamkista, ja isäntämme osoittivat suurta kiinnostusta vaihtosopimusta ja kaksoistutkintosopimusta kohtaan sekä halusivat tietää lisää ТКИ:stä – siinä syy miksi vierailimme Markku Huhtisen kanssa siellä myöhemmin.

Vierailimme Markun kanssa Minskissä lokakuussa 2014 ja tapasimme Apanasovichin, Molokovichin sekä koulun kv-toimiston päällikön Alexandr Pykon nyt vähemmän kiireisellä aikataululla. Kävimme myös yhdessä luokassa esittelemässä Kyamkia ja kaksoistutkinto-ohjelmia. Opiskelijat osoittivat kiinnostusta ja tekivät osuvia kysymyksiä erittäin hyvällä englannilla. Tämä tapaaminen poiki nopeasti tuloksia. Mukanani oli kaksoistutkintosopimus, johon varsin pian saatiin heiltä allekirjoitus. Molokovich ja Pyko vierailivat Kyamkissa kansainvälisellä viikolla maaliskuussa 2015. Molemmat pitivät silloin luennon ja ТКИ-yhteistyön pohdintakin jatkui Markku Huhtisen ja Т&К-asian-

tuntija Kari Kokkosen kanssa. Ensi vuodeksi meille on tulossa heiltä neljä vaihto- tai kaksoistutkinto-opiskelijaa. Kunpa meidän opiskelijamme innostuisivat hakemaan Minskiin vaihtoon! Koulu on hyvätasoinen, ja heidän Business Administration -ohjelmansa on kokonaan englanninkielinen. Opiskelijakunta on myös kansainvälistä; heillä on vaihto-opiskelijoita useista maista.

Palatakseni keväiseen vierailuumme kaksi mielenkiintoista yritysvierailua oli sovitettu ohjelmaan ruokailujen lomaan. Tarroja valmistavassa yrityksessä näimme uutta ja vanhaa automaatiikkaa, molemmista puikki solkenaan niin tuttujen kuin outojenkin tuotteiden tarroja.

Toinen vierailukohde oli kalasäilyketehdas. Naurun säestyksellä pukeuduimme valkoisiin harso- takkeihin ja -lakkeihin, joissa tietysti poseerattiin kuvissa. Näppärä suojatossuautomaatti napsautti muoviset suojukset kenkiemme päälle. Tämäkin tehdas on varsin pitkälle automatisoitu. Sain luvan ottaa kuvia, mutta vain kaksi. Tämän kiellon tosin kuulin vasta napsittuani kymmenkunta kuvaa automaateista. Varsin mielenkiintoista oli tiukka laadunvalvonta. Tuotteiden laatu tarkastetaan vähän jokaisessa tuotannon vaiheessa ja vielä valmiistakin tuotteista useaan kertaan tietyin mää- rävälein satunnaisotannalla. Mieleeni tuli laadun kehittymisen historia: laaduntarkastuksesta laadun tuottamiseen ja kokonaisvaltaiseen laadunhallin-

*School of Business and Management
of Technology.*

taan. Mukaan tehtaalta saimme parit maistiaiset tehtaan tuotteista, siis kalasäilykkeitä. Kuinkahan moni jätti maistiaiset hotellin siivoojalle? Minä kuljetin molemmat kotiin. Toinen tuotteista oli herkullista, toisen söivät pihavariksi, uskoakseni se oli herkullista niiden mielestä, vaikka minun makuuni se ei ollut.

Vierailuista nääntyneinä kiiruhdimme syömään. Valitsimme jälleen hyvän ruokapaikan. Ruoka oli herkullista, tosin syömistä säesti varsin äänekkäs musiikki, mikä teki keskustelun vaikeaksi. Keskustelu oli vilkasta siitä huolimatta, että huomattavan osan keskustelukaverin sanoista sai arvata tai päätellä ilmeistä. Musiikki tai ruoka tai hyvä seura viihdyttivät meitä pitkään.

Kolmannen matkapäivän aamuna oli ohjelmasta jäljellä enää hotellista uloskirjautuminen ja matka lentokentälle ja edelleen takaisin Suomeen. Lento-matka kestää vain noin tunnin, joten Helsingistä Minskissä tai päinvastoin on näppärä pistäytyä lyhyellekin käynnille.

Kaiken kaikkiaan matkasta jäi hyvä mieli, ruoka oli hyvää ja sitä saatiin usein ja riittävästi. Tämä matka sai alkuun toivottavasti hyvän ja hedelmällisen yhteistyön, joka jo vajaassa vuodessa konkretisoitui minskiläisten vastavierailulla ja ensi lukuvuoden vaihto- ja kaksoistutkinto-opiskelijoilla sekä, sitä toivon, jatkossa myös ТКИ-yhteistyöllä.

Opetusvaihto Kroatian Varazdinissä

Kaupungin keskusaukio on Tomislavin
aukio vanhan kaupungin sydämessä.
Kampus sijaitsee 20 minuutin kävely-
matkan päässä täältä.

Matkakohde: Varazdin, Kroatia, toukokuu 2015

Tarmo Ahvenainen, yliopettaja, Kielten ja kulttuurintuntemuksen tiimi / Kotka
tarmo.ahvenainen@kyamk.fi

Mikko Koho, lehtori, Kielten ja kulttuurintuntemuksen tiimi / Kotka
mikko.koho@kyamk.fi

Tasapäiset parit

Sveceuliciste Sjever eli Pohjoinen yliopisto sijaitsee kaksinapaisesti Varazdinin ja Koprivnican kaupungeissa. Kaupunkien väkiluvut ovat 30–40 tuhat kieppeillä ja opiskelijoita on arviolta parin tuhat verran. Yhtäläisyys Kyamkin kanssa on siis ilmeinen. Kun tähän lisätään vielä se, että yliopistosta on monia tutulle kalskahtavia koulutusohjelmia, kuten logistiikka, rakennustekniikka, sairaanhoito, media design, viestintä ja multimedia, paikka on aika luonnollinen kumppani Kyamkille. Yliopisto on yksityinen ja hakemassa julkisen yliopiston statusta. Kansainvälistymisessä yliopisto on vielä alkuvaiheessaan; saapuvia vaihtoopiskelijoita on tullut vain kourallinen osaksi siitä syystä, että englanninkielistä koulutusta ei ole. Yliopiston tutkimustyöstä, taiteellisesta työstä sekä kansainvälisistä suhteista vastaava vararehtori tuntee Suomen koulutusjärjestelmän hyvin, koska hän on tehnyt aikaisemmin EU:n yleissivistävän koulutuksen arviointityötä, ja on myös siksi halukas luomaan suhteita nimenomaan Suomeen.

Tarmon ensikosketus Varazdinin opiskelijoihin oli kaksoistunti rakennustekniikan opiskelijoille. Suomi-tietokilpailu paljasti Suomen olevan kroatialaisille yhtä vieraan paikan kuin olisi toisinkin päin. Suomen ja Kyamkin esittelyn jälkeen keskityttiin suomalaisen saunanrakennuksen saloihin; osa opiskelijoista oli sentään kylpenyt saunassa mutta kukaan ei ollut koskaan rakenta-

nut. Multimedian opiskelijoiden kanssa pohdittiin suomalais-kroatialaisia kulttuurieroja, ja heidän toiveestaan ohjelmassa oli meidän Game Design -koulutuksen lyhyt esittely. Kroatialaiset opiskelijat olivat luokkatilanteessa toiminnaltaan saman olaisia kuin Suomessakin. Kyamkissa viime elokuussa vierailut emäntämme opettaja Ivana tosin totesi kollegalleen puhuessaan, että Suomessa opettajien ja opiskelijan suhde on epämuodollisempi, mutta näin lyhyen opetusession aikana se ei tullut ilmi. Kulttuurienvälisen viestinnän harjoituksessa opiskelijat saivat verrata omia arvojaan keskimääräisiin kroatialaisten ja suomalaisten arvoihin. Suomalaisen luottamus kanssaihmiisiin ja poliisiin herätti hämmennystä sekä myös se, että vanhusten huolto katsotaan Suomessa yhteiskunnan eikä aikuisten lasten tehtäväksi.

Viestinnän ja audiovisuaalisen viestinnän ryhmät Koprivnicassa

Mikon ensimmäiset opetustunnit olivat Koprivnican kaupungissa, joka sijaitsee n. 50 kilometriä Varazdinista kaakkoon. Aivan vastikään vanhoista kasarmirakennuksista opetuskäyttöön uusitulla kampuksella (ei siis ainoastaan xamkilainen trendi tämä sodasta valistuksen tielle) oli varsin hiljaista alkuiltapäivästä, mutta englannin tunneille saapui kuitenkin varsin mukavasti opiskelijoita. Audiovisuaalisen viestinnän opiskelijoiden sessio alkoi

Suomi-aiheisella tietovisalla, jonka varjolla Suomen poliittinen ja kulttuurinen historia oli tiivistetty 45 minuuttiin. Tämän jälkeen Mikko esitelmöi kulttuurin käsitteestä yleisesti, ja erikseen vertailtiin suomalaisen ja kroatialaisen kulttuurin ja arvo-maailmojen samankaltaisuuksia ja eroja. Kahden tunnin jälkeen oli lyhyt hengähdystauko kädenojennuksena suomalaiselle kollegalle, varsin yleisesti englanninopettaja Varazdinissa opettaa neljä oppituntia ilman taukoa. Viiden minuutin tauon jälkeen luokka täyttyi, kun media designin opiskelijoiden lisäksi paikalle tulivat viestinnän opiskelijat. Kolmannen tunnin aikana Mikko esitteli Kyamkin kampuksia ja kuvaili pelkistetysti opiskelijaelämää Suomessa. Opiskelijat tuntuivat kuuntelevan varsin kiltisti, mutta kukaan ei innostunut niin paljon, että olisi äitynyt kysymyksiä esittämään, ei edes siinä vaiheessa, kun puhe siirtyi Erasmuksen tarjoihin vaihto-opiskelumahdollisuuksiin ja Mikko kosiskeli heitä valitsemaan Kyamkin.

Logistiikan ryhmät Varazdinissa

Mikon logistiikan opiskelijat oli jaettu kahteen ryhmään: varsinaiset (full-time) ja monimuoto- (part-time) opiskelijat. Varsinaiset opiskelijat vertautunevat Kyamkin tutkinto-opiskelijoihin ja monimuoto-opiskelijat suorittavat opintojaan suurin piirtein kuten Kyamkinin monimuoto-opiskelijat, eli ovat päivät töissä ja illat luennoilla.

Varsinaisilla opiskelijoilla on tiukempi läsnäoloseuranta, kun taas monimuoto-opiskelijoiden läsnäolo ei varsinaisesti seurattu, mutta heidän täytyy suorittaa samat arvioitavat näytöt, esim. suullinen esitys, ja läpäistä sama tentti kuin varsinaisten opiskelijoidenkin. Englannin kurssi arvioidaan suoritusasteiden pohjalta, ja esim. säännöllisestä läsnäolosta saa pisteitä. Molemmissa ryhmissä oli mukana joitakin opiskelijoita, jotka eivät perusopetuksessa olleet lainkaan opiskelleet englantia, vaan saksaa, ja kuten arvata saattaa, heidän osaamisensa oli kirjavaa.

Varsinaisia opiskelijoita jakoi torstai-illan kaksos-tunnille klo 17.00–18.30 reilut parikymmentä henkeä, ja heidän kanssaan tehty pienryhmäharjoitus tuntui Mikosta kovasti kotoisalta: viidestä ryhmästä kaksi toimi varsin hyvin, yksi ryhmä hyvin, yksi ryhmä vaikutti olleen jokseenkin pihalla ohjeistuksesta ja yhtä ryhmää ei ollenkaan kiinnostanut. Suuria eksistentiaalisia värityksiä ei Mikon läsnäolo ryhmässä aiheuttanut, eikä tämäkään ryhmä intoutunut turhia kyselemään. Monimuoto-opiskelijoiden englannin tunninit olivat heti varsinaisten opiskelijoiden tuntien jälkeen klo 18.30–20.00, ja vaikka kuriositeettina vaihto lennosta olikin ihan hauska kokemus, Mikko arvostaa silti edelleen välituntia ryhmien vaihtuessa. Monimuoto-opiskelijoita oli alusta loppuun mukana kolme, tosin jossakin välissä kaksi opiskelijaa kävi

istahtamassa alas ja ilmoittamassa linja-autonsa kohta lähtevän. Sama pienryhmätehtävä tehtiin kuin päiväopiskelijoidenkin kanssa. Mikko piti ryhmää antoisampana, koska tekemisen lomassa saattoi vähän ihan vaan rupatellakin.

Päällimmäinen kokemus luokkahuoneetyöskentelystä kroatialaisten opiskelijoiden kanssa oli hämmästyttävä samankaltaisuus suomalaisten ryhmien kanssa toimimiseen. Vaikka Kroatiassa muodollinen hierarkkinen etäisyys opiskelijoiden ja opettajien välillä onkin esimerkiksi teitittelyn muodossa suurempi kuin Suomessa, ei opiskelijoiden oleminen luokkahuoneessa juuri eroa täkäläisestä. Tervehtiminen ja hyvästely vaikutti olevan yksilön oma valinta, ja puhelimia käytettiin ja kaukaisuuteen katseltiin tunneilla kovin tutun oloisesti.

Varazdinin kaupunki

Varazhdin sijaitsee vuoristossa, noin 1,5 tunnin bussimatkan päästä pääkaupunki Zagrebista. Paikallisilla emännillämme oli kovin vaatimaton käsitys kotikaupungistaan: heidän mielestään siellä on kovin vähän näytettävää. Kotkalaisin silmin vanha kaupunki oli kuitenkin todellinen helmi. Arkkitehtuuri toi mieleen paikoin Wienin, ja vaikka kaupungin väkiluku on pienempi kuin Kotkan, toreilla olevat katukahvilat olivat täynnä ihmisiä arki-iltoinakin. Varazhdin oli yhden jakson

Bok,
moje ime je
GUSTOLATO!
Ovdje možete naći
moje domaće
specijalitete:
sladolede,
čokolade,
kave
i još puno toga.

Näkymä yöpaikkamme Hotelli
Istran kahvilan terassilta, aivan
Tomislavin aukion kupeesta.

Coca-Cola

ollut Kroatian pääkaupunkikin, mikä oli jättänyt jälkensä kaupunkikuvaan arvokkaan näköisten rakennusten muodossa. Varsinaisia nähtävyyksiä tietysti näin pienessä kaupungissa ei ollut yltäkyläisesti: vierailimme hyönteismuseossa sekä kaupungin historiallisessa museossa. Paikalliseen kahvilakulttuuriin emäntämme Ivana opasti meitä näyttämällä, miten leipomosta haetaan syötävää ja sitten mennään sen kanssa istumaan kahvilaan, josta tilataan juomat. Kahvilassa ei tätä katsota pahalla, varsinkin kun kahvilasta ei juuri syötävää saa. Toisen emäntämme Isabellen mukaan kahvihetken minimipituus on puoli tuntia; lyhyemmässä ajassa ei kroatialaisten kanssa kahvitella. Hintataso ravintoloissa ja kahviloissa on suomalaisen mittapuun mukaan erittäin edullinen, kahvin saa eurolla ja oluen kahdella, pääruoka hyvässä ravintolassa on 5–10 euroa. Paikallinen suosikkijuoma on Gemischt, viinin ja kivennäisveden sekoitus. Tietysti testasimme paikallisia erikoisuuksia: burekia, joka tosin on bosnialainen lihapiirakka, Angelus-ravintolassa ankkaa ja tattaria sekä vierailun virallisella lounaalla puhvelia, joka on luonnonvarainen eläin jossain päin Kroatiaa. Rakennustekniikan opettajat veivät yhtenä iltana meidät kaupungin ulkopuolella olevaan maalaistyyliiseen ravintolaan, jossa nautimme paistia perinteiseen tapaan. Englantia osattiin yleisesti kaupungilla ja venäjäntaitoinen

pystyy usein hyvällä mielikuvituksella arvaamaan kroatiankielisten kylttien ja ruokalistojen sanoja.

Opettajan työ ja ura ja arki

Rakennustekniikan kollegamme olivat päättäneet edistää uraansa jatko-opinnoin ja valinneet opiskelupaikakseen Ukrainan Odessan. Molemmat olivat tehneet väitöskirjan/lisensiaattityön, toinen betonitekniikkaan liittyvästä aiheesta ja toinen geotekniikasta. Meille esiteltiin rakennuslaboratoriossa sedimenttejä erottelevaa laitetta, joka liittyi toisen opettajan väitöstutkimukseen. Professorin, apulaisprofessorin ja lehtorin lisäksi yliopiston opettajavalikoimasta löytyy dosentti, joka on yksi porras lehtorin ja professorin välissä, eikä siis tarkoita samaa kuin Suomessa. Opettajan eteneminen uralaan on ajallisesti sidotumpaa. Lehtorilla on kiinteä vuosimäärä aikaa miettiä, tahtooko ruveta teemmään jatkotutkimtoa. Valinta tehdä jatko-opinnot Ukrainassa ei ollut helpoin valinta. Kollega kertoi joutuneensa kirjoittamaan väitöskirjastaan kolme kieliversiota: kroatiksi, englanniksi ja venäjäksi.

Opettajien työtilat vaikuttivat uusitulla kampuksella varsin viihtyisiltä ja toimivilta. Teorialuokat olivat suurikokoisia. Monessa luokassa, joissa opetimme, oli varusteena tietokone, jossa näyttöön oli integroitu keskusyksikkö, josta lähti riittävästi ääntä. Materiaalien kopiointi kylläkin vaikutti

hieman vaivalloiselta: itse kopiokoneissa ei ollut paperia valmiina, vaan opettaja otti työhuoneestaan mukaansa kopiointiin tarvitsemansa määrän tyhjiä arkkeja. Kopiokoneita ei myöskään ollut käytävillä lainkaan yhtä paljon kuin esimerkiksi Kotkassa Metsolan kampuksella. Käytävätilat olivat siistejä ja viihtyisiä olematta silti steriilin oloisia. Lukuvuoden rytmitys oli myöhäisempi kuin meillä. Elo- ja syyskuu ovat lomakuukausia. Opettajien työpäivät jatkuivat usein pitkään jo siitäkin syystä, että osa-aikaisilla opiskelijoilla opetusta oli iltaisin.

Loppusanat

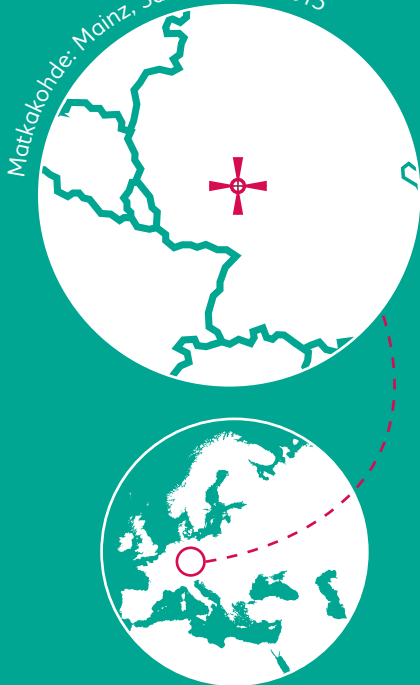
Pohjoisen yliopiston kampukset Varazdinissa ja Koprivnicassa tekivät ennen muuta vaikutuksen siisteydellään ja pelkistetyllä toimivuudellaan. Opettamiseen tai opiskeluun ei ainakaan tällaisella hyvin lyhyellä 16 tunnin kokemuksella tuntunut liittyvän mitään suomalaiselle eksoottisia piirteitä. Täytyy toivoa, että Pohjoinen yliopisto saisi kansainvälisiä vaihto-ohjelmiaan toteutettua ja ennen kaikkea järjestettyä opintokokonaisuuksia englanniksi, jolloin kumppanuutemme alkaisi palvella myös Xamkin opiskelijoita. Vaikka arkinen työ oli kovin tutunoloista, oma miellyttävä mausteensa kieltämättä oli vallinneessa toukokuisessa helteessä ja tuhatvuotisessa eteläslaavilaisessa kaupunkimiljöössä.

Bacharach on idyllinen kylä viininviljelyalueen sydämessä.

Reininkullan
kimallus

Matkakohde: Mainz, Saksa, kevät 2015

Miia Karttunen, Lehtori, Kielten ja kulttuurintuntemuksen tiimi / Kouvola
miia.karttunen@kyamk.fi

Mahtipontisina soivat Richard Wagnerin Reininkulta-oopperan ensitahdit. Minulle tarjoutui mahdollisuus lähteä huuhtomaan Reinin kultaa, kun sain kutsun vieraillla Mainzissa, Reinin jokilaakson idyllisessä mutta samanaikaisesti dynaamisessa yliopistokaupungissa.

Matkalla Mainzissa

Mainz on viehättävä, noin parin sadantuhannen asukkaan kaupunki läntisessä Saksassa, lähellä Frankfurtia. Kaupungin tunnelman luovat rauhallisena virtaava Rein ja luonnonläheisyys, idyllinen vanhakaupunki sekä nuorekas yliopisto- ja liike-elämä. Kaupungin keskustassa kaikki on kävelyetäisyydellä – ja katseltavaa riittää!

Mainzilla on pitkä ja kiinnostava historia. Roomalaiset perustivat paikkaan jokilaivastotuki-kohtansa jo ennen ajanlaskumme alkua. Rooman valtakunnan hajottua Mainzia ovat isännöineet vuoroin ranskalaiset, vuoroin saksalaiset, ja isäntää on vaihdettu sotien. Sotaisan historian arvet näkyvät nyky-Mainzissa yllättävän vähän, vaikka esimerkiksi toisen maailmansodan pommituksissa arvioidaan tuhoutuneen jopa 80 prosenttia kaupungista, muun muassa lähes kaikki historialliset rakennukset. Niistä useimmat on kuitenkin rakennettu uudelleen, ja tämän päivän Altstadt, Mainzin vanhakaupunki, huokuu keskiaikaista

tunnelmaa rapattuine ja koristeellisine taloineen sekä mukulakivikatuinen.

Kaupungin viehättävä keskuspaikka on Liebfrauenplatz, jota vartioivat leppoiset kahvilat ja kirjakaupat sekä Mainzer Dom -katedraali ja Gutenberg-Museum. Mainz on kirjanpainotekniikan kehittäjän Johannes Gutenbergin kotikaupunki, ja nimikkomuseossa on vaikuttava näyttely Gutenbergin painotöistä ja painotekniikan historiasta. Gutenbergin tunnetuin painotyö, vuonna 1455 painettu ns. 42-rivinen Raamattu on pysyvä osa näyttelyä. Museo on bibliofiilin unelma!

Yliopistolla eksyksissä ja ekstaasissa

Gutenberg on paitsi tehnyt historiaa suurkeksinnöllään myös antanut nimen kaupungin yliopistolle. Johannes Gutenberg-Universität -yliopistossa – tai tuttavallisemmin JGU:ssa – opiskelee yli 35 000 opiskelijaa kymmenessä tiedekunnassa. Edustettuina ovat kaikki perinteiset tieteen alat sekä lisäksi taiteet ja liikunta.

Kyamkilla ei ole Erasmus-yhteistyötä JGU:n kanssa, ainakaan vielä, mutta monitieteisenä yliopistona JGU soveltuisi erinomaisesti yhteistyökumppaniksi mm. Kyamkin liiketalouden ja tekniikan aloille, sosiaali- ja terveysalalle tai yhteisille aineille, joita itse edustan. Myös aivan yliopiston vieressä

sijaitseva Hochschule Mainz -ammattikorkeakoulu voisi olla tutustumisen arvoinen paikka.

Johannes Gutenberg -yliopisto tekee massiivisuudellaan vaikutuksen; se on yksi Saksan suurimmista yliopistoista. Kampusaluekin on niin laaja, että eksymisvaara on todellinen! Kampuksella on monenlaiset kasvot; on sieviä kivitaloja, harmaita 1970-luvun betonilinnuja ja moderneja lasipalatsia.

Minä eksyin Mainzin yliopistoon vaihto-opettajaksi sattumalta. Tapasin kesällä 2014 professori Anneli Sarhimaan väitöskirjaprojektiini liittyvässä seminaarissa. Sarhimaa oli kuullut seminaariesitykseni ja pyysi minua vierailuluennoimaan samasta aiheesta Mainzissa. Sarhimaa johtaa kansainvälistä maisteriohjelmaa ”International Master of Sociolinguistics and Multilingualism”, jossa opiskelijat suorittavat tutkinnon opiskellen vähintään kahdessa yliopistossa. Tapaamani opiskelijat opiskelevat osan opinnoistaan JGU:ssa ja osan Vytautas Mangus -yliopistossa Liettuan Kaunasissa. Näiden yliopistojen lisäksi samaa joint degree -maisteriohjelmaa tarjoavat Tukholman ja Tarton yliopistot. Maisteriohjelma valmistaa kielentutkijoita, joiden tutkimusalueina ovat muun muassa monikielisyys, kieltenvälisyys ja vähemmistökielet.

Vaihto-opettajaviikon suunnittelu alkoi helmikuussa 2015, kun laadin luentojeni opetusohjelman. Opetustani varten tein PowerPoint- ja

tehtävämateriaalin, joka julkaistiin Ilias-oppimisympäristössä. Ilias vastaa toiminnoiltaan Moodlea. Viikon aikana pidin kahdeksan tunnin mittaisen ”Piloting Elicitation Techniques in Linguistic Fieldwork” -luentosarjan ja ohjasin luentoihin liittyvään ryhmätyöprojektiin, jossa opiskelijat kehittivät ja testasivat käytännössä uudenlaisia kielentutkimuksen kenttätömenetelmiä. Alkulämmittelyn jälkeen yhteistyö opiskelijaryhmän kanssa sujui hyvin; alun hiljainen kuulostelu vaihtui pian vilkkaaksi mielipiteiden vaihdoksi. Opiskelijat paneutuvat ryhmätyöprojekteihinsa huolellisesti, ja päätösesitelmässä esitellyt tulokset ja innostunut tunnelma tuntuivat palkitsevilta.

Yhteistyö Johannes Gutenberg -yliopiston kumppaneiden kanssa jatkuu henkilökohtaisella tasolla. Professori Sarhimaan, ohjelmakoordinaattori Eleanore Krusen ja koko laitoksen väen vastaanotto oli lämmin.

Vaihto-opettajan vapaapäivä

Opiskelijoiden normaalia lukujärjestystä seuraten luentoni oli sijoitettu tiistaille ja torstaille. Keskiviikkona opiskelijoilla oli ohjelmassaan muita aineita, joten vaihto-opettajalle tarjoutui mahdollisuus karata kateederin takaa nähtävyyksille. Läheinen suurkaupunki Frankfurt am Main museoineen ja pilvenpiirtäjineen oli houkutteleva

Sociolinguistics and Multilingualism -maisteriohjelma toteutetaan eri yliopistojen yhteistyönä.

opiskelijat toteuttivat projektityönä kenttätyökokeilun.

vaihtoehto vapaapäivän viettoon, mutta päätin kuitenkin lähteä päinvastaiseen suuntaan, Reinin jokilaakson pieniin, pittoreskeihin kyliin, joihin pääsi kätevästi ja edullisesti paikallisjunalla.

Jo junamatka oli elämys: Rata kulki Reinin rantaviivaa, oikealla kimmelsi vihertävä joki ja vasemmalla kumpuילוivat viininviljelyrinteet aina vain jyrkempinä. Säännöllisesti vihreyden katkaisivat kylät hyvin hoidettuine vanhoine taloineen. Siellä täällä rinteiden komeinta paikkaa koristi kivilinna. Olisin halunnut pysähtyä jokaisella asemalla, mutta koska aikaa oli rajallisesti, tein muutaman loistovalinnan.

Bacharach on muutaman tuhannen asukkaan kylä noin 50 kilometriä Mainzista luoteeseen. Kylää vartioi ylhäällä rinteessä 1200-luvun alussa raken-

nettu linna Burg Stahleck, jonne saattoi vaeltaa hyvin merkittyä Stadtmauer Rundwed -kävelyreittiä pitkin. Rinne oli jyrkkä ja kiipeäminen toukokuun helottavassa auringossa kuumaa, mutta ylhäältä avautuvat näkymät ja alhaalla kylässä odottavat viinituvat palkitsivat vaelluksen vaivat.

Toinen lähikohteeni oli Wiesbaden, joka on Mainzin tavoin yli 200 000 asukkaan kaupunki. Wiesbaden sijaitsee Reinin rannalla vastapäätä Mainzia. Wiesbaden on kauniiden rakennusten ja lukuisten puistojen kylpyläkaupunki mutta myös – ehkä yllättäen – Yhdysvaltain armeijan lentotukikohtakaupunki.

Mainio Mainz

Tästä matkasta jäi hyvä mieli. Saksa on mukava ja mutkaton matkailumaa. Vieraat ihmiset ovat todella ystävällisiä ja auttavaisia. Ne, joihin tutustuin paremmin, ovat empaattisia ja lämpimiä. Vaikka kaikki onkin suurempaa kuin koti-Kyamkissa, yliopistolla on kotoinen tunnelma. Korkeakouluelämän ilot ja ahdistukset tuntuvat kovin samanlaisilta. Maisemat ja miljööt ovat kauniita ja nähtävyydet kiinnostavia. Ruoka on hyvää, hanavesi juotavaa ja paikallinen viini – sehr lecker! Tuliaislaukkuun pakkasin hyviä kokemuksia mutta myös pari pulloa Reininlaakson kultaa.

Vihreä suklaarasia ja muita sukla-herkkuja Paul Bocuse -hallissa.

International Week Lyonissa, Ranskassa

Helsingistä Pariisiin kautta Lyoniin

Olimme opettajavaihdossa Lyonissa kollegani Slaveya Hämmäläisen kanssa. Opiskelijoista mukana Ranskassa olivat Ella Kiviranta, Tuomas Kähärä ja Sanna Laurila JAT3-ryhmästä (kansainvälinen johdon assistentti) sekä Arun Sharma IB-koulutusohjelmasta (International Business). Osallistuimme Lyonin yliopiston järjestämälle kansainvälisyysviikolle sekä suunnitelimme ja toteutimme pienen mobiilioppimisen workshopin torstaina, jossa suomalaiset ja ranskalaiset espanjaa opiskelevat nuoret tuottivat sisältöä mobiililaitteilla.

Matkustimme Lyoniin Pariisiin kautta. Koska suora lento Lyoniin ei ole, matka jatkui vaivattomasti Pariisiin Charles de Gaullen lentokentän SNCF-asemalta luotijunalla (TGV) Lyoniin. Juna-asema (Gare SNCF) löytyy lentoterminaalin alakerrasta. Noin 2 tunnin junamatkan jälkeen saavuimme määränpähän. Vaikka Lyon on esikaupunkialueineen Ranskan toiseksi suurin metropoli, se on silti viehättävä ja rauhallinen kaupunki, jota halkoo kaksi jokea, Rhône ja Saône. Lyonissa voi tavoittaa aidon ranskalaistunnelman laajan kulttuuriannin ja hyvän ruoan parissa.

Valtava kampusalue odotti meitä:

IUT, Lyon 1 osasto GEA.

Kyamkin yhteistyöoppilaitos IUT (Institut Universitaire de Technologie) sijaitsee suurelle

kampusalueella, jonne pääse keskustasta metrolla ja T1 raitiovaunulla (vaihto kätevästi esim. Charpenne-metroasemalta). Kampusalue on valtava ja yliopistolla on kaiken kaikkiaan n. 30 000 opiskelijaa.

Viikon aikana seurassimme International Week Teamin suunnittelemaa mielenkiintoista ohjelmaa. Opiskelijoille oli järjestetty hieman erilainen sisältö. Me kollegani Slaveyan kanssa pidimme omat luentomme GEA-yksikössä (Gestion des Entreprises et des Administrations), tapasimme yhteistyökumppaneita ja saimme myös uusia hyviä kontakteja veirailumme aikana. Seurasimme myös virallista ohjelmaa ja vietimme osan aikaa Kyamkin opiskelijoidenkin seurassa. GEA-yksikön isäntinä meille toimivat Armelle Barbier, ja Bernd Hoffman sekä Pablo Herrero-Vega. Sekä Armelle että Berndt ovat käyneet ammattikorkeakoulusamme opettajavaihdossa.

Pienen workshopini puitteissa tein yhteistyötä Pablo Herrero-Vegan, GEA osaston espanjan opettajan kanssa, jonka olin tavannut jo toukokuussa 2013, jolloin olimme Sara Czabain kanssa opettajavaihdossa Lyonissa. Suunnitelimme kokonaisuutta jo Suomesta käsin sekä Lyonissa kahden tapaamisen aikana. Itse toteutus ryhmän kanssa oli Pablon espanjan tuntien aikana torstaina.

Matkakohde: Lyon, Ranska 9.–13.3.2015

Päivi Korhonen, vanhempi lehtori,
Kielten ja kulttuurintutemuksen tiimi
/ Kouvola
paivi.korhonen@kyamk.fi

Mobiilioppimista kansainvälisessä ryhmässä

Torstaina 12.3. opiskelimme aamupäivän ajan yhdessä ranskalaisten opiskelijoiden kanssa yhteisöllisen oppimisen hengessä ja samalla käyttimme uutta oppimisteknologiaa. Kokeilimme kulkikin nimellä: The collaborative Mobile Learning. Teemana meillä oli työpaikkahaastattelu. Session alussa Pablo tutustutti opiskelijat avainfraaseihin ja sanastoon ja jakoi kullekin ryhmälle tehtävän. Enne ryhmäytymistä opiskelijamme tutustuttivat ranskalaiset 3:een Applen sovellukseen: iMovieen, BookCreatoriin ja QR-koodiin. Opiskelijaryhmät tutkivat, mitä sovellusta voisi parhaiten käyttää kielen työpaikkahaastattelu-teemamme oppimisessa ja sisällöntuottamisessa. Tuotokset luotiin kahden aplikaation avulla: BookCreator ja iMovie. Ella, Tuomas ja Sanna sekä 10 ranskalaista opiskelijaa saivat aikaan tuotoksen: digimuotoisen vihkosen iPadeja ja iPhoneja apuna käyttäen. Arun Sharma ja Slaveya toimivat ikään kuin tarkkailijoina oppitunnilla, sillä heistä kumpikaan ei osaa espanjaa. Ennen lounastaukoa kukin ryhmä esitteli tuotoksensa muille ryhmille. Ranskalaiset opiskelijat ja heidän opettajansa, Pablo Herrero-Vega olivat innoissaan uudesta oppimistapahtumasta, ja kaikki ryhmät tekivät hyvää työtä. Opiskelijoiden yhteistyö näytti sujuvan mutkattomasti, ja he käyttivät kommunikoidessaan sekä espanjaa että englantia. Ennen matkaa loin ryhmälle oman

Facebook-sivuston. Ajatuksena oli, että yhteydenpito suomalaisten ja ranskalaisten opiskelijoiden välillä jatkuisi myös matkan jälkeenkin.

Lyonissa opetetaan vielä melko perinteisillä menetelmillä

Luentomme olivat GEA-yksikössä Kampuksen laidalla (viimeinen raitiovaunupysäkki). Useiden keskustelujen (Barbier, Vega-Herrero) perusteella voi todeta, että opetus yksikössä on melko perinteistä, joskin ryhmätyöskentelyyn ja projektioppimiseen on panostettu viime vuosina yhä enemmän. Siitä osoituksena oli myös englanninkielen ryhmän aikaansaannos International Week.

Tilat GEA-yksikössä ovat melko askeettiset ja vaatimattomat verrattuna esim. Kasarminmäen Kampuksen tiloihin. Tietotekniikka ja konekanta ovat melko vanhoja. Tietokonekoneita on vähemmän kuin omassa oppilaitoksesamme. Luokkatiloja muutettiin useaan otteeseen viikon aikana ja ohi virallisen järjestelmän, joka toki oli olemassa.

Poskisuukkoja aamupalaksi

Ranskalaisten aamu yliopistolla alkoi aina poskisuudelmilla ja pikaisesti kuulomisten kysymisellä. Mikä ihana ja lämminhenkinen tapa. Vastaanotto

Lyonissa oli todella ystävällistä ja isäntämme kutsuivat meidän lounaalle pariinkin otteeseen viikon aikana. Ruoan taso oli korkea mutta ruokalailat olivat melko ahtaat ja värittömät. Mielenkiintoinen seikka oli, että oppilaitoksen ruokalassa voi nauttia viiniä ja olutta ruokailun aikana. Mitenhän moinen mahtaisi onnistua Suomessa?

En français, S'il vous plaît! – ranskaksi, kiitos!

Tapasimme useita kansainvälisyystoiminnoista vastaavia henkilöitä, jotka eivät puhuneet juuri lainkaan englantia. Englannin kielen taito ei ole niin itsestäänselvyys Ranskassa kuin Suomessa. Meidän vahvuutemme Kyamkissa on monipuolinen ja laaja kielitarjonta. Meidän matkaseurueen nuoret, Ella, Sanna ja Tuomas osaavat kaikki vähintään 1–2 kieltä englannin ja ruotsin lisäksi.

Kansainvälistä verkostoitumista

Viikon aikana tapasimme opettajia Saksasta, Englannista ja Hollannista. Marie-Hélène de Vrij-Bou-rigan Leuwardenista oli tuonut mukanaan opiskelijaryhmän, joka sekin seurasi kansainvälisyysviikon ohjelmaa. Meillä löytyi Marie-Hélènin kanssa paljon yhteisiä intressejä ja olenkin suunnitellut lähteväni opettajavaihtoon Leuwardenin yliopistoon keväällä 2016. Kuulin Marie-Hélèniltä,

International week -ohjelma.

	Sunday 8.3.2015	Monday 8.3.2015	Tuesday 10.3.2015	Wednesday 11.3.2015	Thursday 12.3.2015	Friday 13.3.2015	Saturday 14.3.2015
8:00– 9:30	Arrival	"Coffee and Tea" and presentation of premises (classroom 124)	French curriculum	French curriculum	French curriculum		Departure
9:30– 11:00		Geopolitics in Europe (in English) Mr Hofmann (classroom 124)	French curriculum	Intercultural Management (in English) Mrs. Coliaud and Mr Xiaojian (Classroom 038)	Geopolitics in Europe (in English) Mr Hofmann (classroom 124)	Intercultural Management (in English) Mr Xiaojian (Classroom 124)	
11:00– 12:30		Interactive presentation of Lyon (in English) Mrs. Barbier (classroom 124)	Amphitheater on International economy (in French) Mr Hofmann (Amphitheater 1)	French curriculum	Presentation of students' business: T. Eliard, V. Dupont, A. Levannier and R. Content (classroom 124)		
12:30– 14:00		Mealtime					
14:00– 16:00		Walk in Lyon: "Croix Rousse", "Traboules", "Terreaux", "Place Bellecour" and Ferris wheel	Visit of "Parc de la Tête d'Or"	Museum of Confluence Walk in "Confluence district" and free time in Confluence shopping center Free time in a shopping center (Confluence)	Visit of: "Fourvière", "Vieux Lyon" and Galio Roman museum	Free time in "Holles de Lyon" and a shopping center (La PortDieu)	
17:00– 19:00		Evening in the host family					
19:00– 21:00							
21:00– 00:00		Restaurant		Bowling		Short drink in a bar Evening in a night club	

että hänen kollegansa Françoise Jerez, leuwaardilainen espanjan opettaja on innokas mobiilipedagogiikan harrastaja. Ehkäpä me voisimme tehdä tulevaisuudessa yhteistyötä myös Leuwardenin oppilaitoksen kanssa. Dallas Reese edusti Hochschule Wismaria. Häinkin toivoi kovasti yhteistyötä kanssamme ja on ilmeisesti osallistumassa syksyllä kansainvälisyysviikollemme.

Kutsuime kaikki tapaamme kv-henkilöt sekä yhteistyökumppaneitamme Pablo-Herrero-Vegaa sekä Bernd Hofmania osallistumaan Kyamkissa syyskuussa järjestettävään International Week 2015 -tapahtumaan. Lisäksi keskustelimme alustavasti Pablo Herreron kanssa, voisimmeko käyttää hänen suhteitaan, jos haluaisimme solmia yhteistyösopimuksia Latinalaiseen Amerikkaan. Pablo Herrero-Veg kertoi, että hänellä on paljon kontakteja Argentiinassa ja Meksikossa.

Matkan aikana opiskelijoille tarjoutui mahdollisuus verkostoitua tehokkaasti, sillä he asuivat viikon aikana ranskalaisperheissä tai opiskelijoiden luona ja pääsivät jyvälle jo hyvin ranskalaista elämäntavasta. Lisäksi he seurasivat kansainvälisyysviikon ohjelmaa yhdessä ikäistensä hollantilaisten ja saksalaisten opiskelijoiden kanssa. International Week -ohjelma tarjosi heille paljon nähtävää ja koettavaa: museokäyntejä, opastettuja kierroksia, keilailua, illanistujaisia, megabileet, jne.

Oli mahtava seurata, miten ujoinkin suomalainen opiskelija oli aktiivinen ja osallistui keskusteluun kansainvälisessä ryhmässä.

La vie à la française
– elämää ranskalaisittain

Tutustuimme Slaveya kanssa kaupungin nähtävyyksiin ja pääsimme nauttimaan kuuluisan lyonilaisen keittiötaidon anneista. Lyon on kuuluisa paitsi keittiömestari Paul Bocusesta, hänen nimikko-kauppahallistaan, ruoka-alan kilpailuista sekä melko raskaasta maalaisruoasta. Jos pitää ”reilusta” makkararuoasta ja sisäelimistä, kannattaa lähteä ruokamatkalle Lyoniin. Reilun maalaisruoan kaveriksi kannattaa valita lasillinen laadukasta viiniä. Erityisesti Beaujolais- ja Pohjois-Rhône alueen viinit ovat kuuluisia. Monien ravintoloiden yhteydessä olevista viinikellareista voi tehdä todellisia löytöjä. Lyon on tunnettu myös laadukkaasta suklaasta ja erityisesti taivaallisen hyvistä konvehdeista, joita kutsutaan Lyonin tyynyiksi, coussin de Lyon. Samettinen vihreä suklaarasia on kuin korurasia ja sisältö valmistetaan loistavista aineista: marsipaanista, laadukkaasta suklaasta ja Curacao-likööristä. Konvehtien tarina liittyy 1800-luvulla kärsittyyn ruttoepidemiaan, Fouvière tuomikirkkoon ja Neitsyt Mariaan. Siinä pieni mysteeri selvitettäväksi teille, Lyoniin matkaavat!

Lyonin vanha kaupunki on Unescon maailmanperintökohde

Lyonin vanha ja viehättävä osa, Vieux Lyon on kuuluisa kahviloistaan, ravintoloistaan ja pittoreskeista kaduistaan ja taloistaan. Erityisesti les traboules, silkinkutojien oikokujat, jotka kulkevat kerrostalojen väleissä, ovat tutustumisen arvoinen nähtävyys Lyonissa. Talot haviset silkinkutojien tarinoista. Nykyään vanhan kaupungin kerrostaloissa on erihintaisia omistus- ja vuokra-asuntoja sekä liikekiinteistöjä. Osa vanhoista rakennuksista on jo taidokkaasti kunnostettuja, osa vielä odottaa restaurointia.

Lyon on myös tunnettu seinämaalauksistaan, joita keskustan alueella on noin parikymmentä. Oma suosikkini on Les Fresques de Lyon. Valtavalla seinällä voit tavata useita lyonilaisia kuuluisuuksia: Le Petit Prince, Paul Bocuse, Lumièren veljekset, jne. Seinämaalaukset edustavat le trompe-l’oeil-maalauksia eli ns. silmänkääntötempumaalauksia. Kerrostalon tasaiselle pinnalle on maalattu hahmoja, jotka tuntuvat kolmiulotteisilta ja aidoilta. Saatat luulla, että maalattua seteliautomaatista voi nostaa rahaa, niin aidolta maalaus laitteesta tuntuu!

Notre Dame de Fourvières basilica kohoaa Lyonin horisontissa ja kannattakin kirkkaalla säällä kivuta kukkulalle, ei pelkästään kirkon takia vaan upeiden maisemien takia, jotka avautuvat kirkon

pihamaalta yli kaupungin. Kipuamisen sijaan voi myös nousta ylös kabiinilla.

Yöpyminen vanhassa sotilassairaalassa
Résidence Villemanzyssa

Majoitumme viikon aikana La Croix-Rousse kukkulalla sijaitsevassa Hotelli Résidence Villemanzyssa, jonka historia on hyvin mielenkiintoinen. 1700-luvun lopussa se toimi nunnaluostarina ja 1800–1900-luvuilla sotilassairaalana. Vuodesta 1981 se on toiminut yliopiston vierailuluonnoitsojoiden majapaikkana. Suosittelen lämpimästi Résidence Villemanzya, koska se on edullinen, moderni ja siisti. Myös hotellin sijainti on erinomainen, sillä lähimmälle metroasemalle, Oopperaan ja keskusaukiolle on vain pieni kävelymatka. Pienessä keittiönurkkauksessa voi valmistaa itselleen vaikka pienen ranskalaisen illallisen ja nauttia sen hyvässä seurassa. Aamupala ei sisälly huoneen hintaan mutta se oli runsas ja maksoi 10 €. Hotellilta lenkkeilijät pääsevät kätevästi juoksemaan Tête d’Or -puistoon, joka sijaitsee joen toisella puolella.

Yhteistyökumppanillamme on muuten erikoishinta omille vierailijoilleen. Alennushinta kannattaakin selvittää jo hyvissä ajoin ennen vaihtoon lähtöä.

Jos ei innostu kokkaamaan itse, voi nauttia upean illallisen Maison Villemanzy -ravintolassa, josta on kaunis näkymä Lyonin yli. Hinta-laatusuhde on kohdallaan. Siellä voi syödä kolmen ruokalajin huippuaterian viineineen, jälkiruokineen n. 40 €:n hintaan. Palvelu on ystävällistä, ja asiakkaan toiveet otetaan huomioon. Koska ravintola on niin suosittu erityisesti illallisaikaan, kannattaa aina tehdä pöytävaraus etukäteen, esim. Résidence Villemanzyn vastaanotossa. Ravintola on vain kivenheiton päässä hotelli Résidence Villemanzysta, ja se sijaitsee osoitteessa: 25, montée Saint-Sébastien | 69001 | Lyon

Crème brûlée Pariisissa

Paluumatkalla pysähdyimme myös Pariisissa. Saavuttuamme lounasaikaan sensuelliin Pariisiin tutustuimme hengelliseen ja maallisen maailman

kombinaatioon Sacré coeur’n kukkulalla. Basilikan vieressä sijaitseva Montmatren taiteiljakortteli on valitettavasti valitettavasti nykyään melkoinen turistiryssä. Oi niitä aikoja jolloin baskeripäiset, hieman viinille ja absintille tuoksuvat taiteilijat viettivät boheelielämää kukkulalla ja maalasivat henkensä pitimiksi. Myöhemmin illalla opiskelijamme tutustuivat kaupunkiin kukin omien intressiensä mukaan ja tekivät tuliaisostoksia aurinkoisessa Pariisissa.

Matka onnistui kaikilta osin hyvin. Myös sää suosi meitä! Mahtavin yllätys matkan aikana oli, että tapasimme sattumalta entisen opiskelijamme, Faina Zamora-Lopezin, joka on asettunut asumaan Lyoniin. Rakkaus ja työ ovat saaneet hänet jäämään Lyoniin.

C’est la vie!

Fraisier

Fraises « Gariguotte » ou « Mara des bois », crème mousseline à la vanille Bourbon, Gênoise.
Peut s'accompagner d'un coulis de fraises « Gariguotte »

4.90 €

Tarte Mont Blanc

Tarte frangipane, gelée de cranberry, crème de marron

4.90 €

Make Up

Biscuit madeleine fruits rouges, crème aux fruits rouges et gelée de fruits rouges.

Tout en légèreté

4.80 €

Sensation Tiramisu

Crème Tiramisu nature, crème Tiramisu café, biscuit punché café, pâte de fuit moka et goûmauve au café

5.00 €

Tarte au chocolat noir

Ganache chocolat noir, fibres de cacao torréfiées, pâte sablée

4.80 €

Bonjour, Madame.
Bienvenue!

Le Havre panorama.

Matkakohte: Le Havre, Ranska

Marianne Roslund, lehtori, Logistiikan
tiimi, Kotka.
marianne.roslund@kyamk.fi

Lentokenttäbussi saapuu pääte pysäkeille Pariisiin Looppera-aukion tuntumaan. Pienen kartan ja vanhojen muistikuvieni avulla lähdän suunnistamaan rautatieasemalle, Gare St. Lazarelle. Kuljen ohi Galeries Lafayetten ja Printemps'n suurten tavaratalojen. Aurinko paistaa, villatakki tuntuu olevan liikaa. On sunnuntai. Tavaratalojen ovet ovat kiinni, mutta Printemps tuo nimensä mukaisesti keväisen kevyen mielen: iloinen musiikki soi kaiuttimista, ja talo on koristeltu kauttaaltaan kukkasin. Kävelen Rue Auberilla, Boulevard Haussmannilla, ja pääni yläpuolella olevasta katoksesta kurottelee minua kohti satoja ja taas satoja erivärisiä kukkia. Upeaa! Pääsen hyvään Ranska-fiilikseen. Matka impressionismin syntysijoille on saanut mukavan alun.

Sunnuntai on hiljainen puolen päivän aikoihin Pariisissa. Muutamia turisteja kolistelee eteenpäin matkalaukkuineen ja karttoineen. Markiiseja vedetään auki siellä täällä, katukoujuja pystytetään, kaupunki heräilee ilman mitään kiirettä. Risteyksessä vilkaisen katukylttejä ja karttaa. Suunta on oikea. Pian näenkin tutun asemarakennuksen edessäni. Pysähdyn liikennevaloihin. Viereeni tulee pariskunta. Nainen kysyy ranskaksi: ”Madame, osaatteko sanoa, missä on lähin kfc?” Kuulinko oikein? Kentucky Fried Chicken? ”Olen pahoillani, en tiedä, missä sellainen on. Ehkä voitte kysyä asemalta.” Valot vaihtuvat, ja jatkan matkaani. Kuka haluaa mennä kfc:iin Pariisissa? Oh là là!

Saavun asemalle. Junalipun olen ostanut verkosta jo muutamia viikkoja sitten. Lähtölaiturin sijainninkin tiedän suunnilleen, vaikka junan lähtöä ei vielä ole ilmoitettu. Junat Normandian rannikolle lähtevät samoilta raiteilta laiturialueen oikealla reunalla. Kierrän aseman valopihan ylätasanteella nähdäkseni, onko mikään muuttunut. Kaksi vuotta sitten kävelin samalla asemalla matkalla rannikolle lomaillemaan. Samassa kuulen jonkun soittavan flyygeliä. Se luo mahtavan tunnelman isoon asemahalliin. Upeaa, että flyygeli on yhä omalla paikallaan, kenen tahansa soittotaitoisen käytettävissä. Viimeksi täällä ollessani mietin, miten kauan kaunis soitin pysyisi vandaaleilta rauhassa.

Käytävän toisella reunalla huomaan kolme aseistettua, maastopukuista santarmia. Heitä ei viimeksi näkynyt. Julkisilla paikoilla partiointi on varmasti lisääntynyt Charlie Hebbon teurastuksen jälkeen.

Käyn läpi ylhäällä seinillä olevat upeat seepian väriset kuvat ranskalaisista kaupungeista. Ihailen kokonaisuutta, joka teki minuun vaikutuksen nähdessäni sen ensimmäisen kerran. Jo silloin – seikkaillessani Charles de Gaullen lentoasemalta eri junilla suoraan Gare St. Lazarelle – Pariisin asemien siisteys ja pieteetillä kunnostetut yksityiskohdat kiinnittivät huomioni. Myöhemmin kuulinkin, että asemien ilmettä on kohennettu systemaattisesti ja korjaustöitä on tehty usean vuoden ajan.

Minulla on hyvä rupeama aikaa junan lähtöön, joten ostan kahvin ja täytetyn patongin. Menen istumaan lähemmäksi flyygelin soittajia ja nautin tästä pienestä ranskalaisesta elämyksestä.

Asemilla ja niiden liepeillä näkee aina elämän laitapuolen kulkijoita – niin täälläkin. Näen pitkätukkaisen miehen rispaantuneessa villapaidassaan. Hän etsii jokaisesta roskakorista jotain rahan arvoista tai kenties ruokaakin. Kiinnitän huomioni vähän etäämpänä istuvaan pieneen ja laihaan naiseen. Hän istuu korkealla tuolilla, baaritiskin tapaisen pöydän toisessa päässä. Hän ei ole ostanut kahvilasta mitään. Hänellä on hyvin lyhyet hiukset, useita vaatekerroksia yllään, kengän kärjet juuri ja juuri ulottuvat tuolin jalkatukeen. Vieressään hänellä on pyörillä varustettu, ruudullinen vetolaukku. Hän kaivaa laukustaan paperikäärön ja avaa sen. Siinä on jonkinlaista paistettua lihaa, ehkä kanaa. Hän nyhtää siitäh pieniä palasia ja laittaa suuhunsa. Syötyään ruoan hän taittelee käärepaperin siististi pienemmäksi ja pienemmäksi, pujottautuu alas tuolilta ja vie paperin roskastiaan. Kukaan ei näytä kiinnittävän häneen mitään huomiota.

Sitten hän ottaa laukustaan banaanin ja kipuaa takaisin tuolilleen. Hitaasti hän avaa banaanin kuoren ja yhtä verkkiaan hän napsii pieniä paloja jälkiruoastaan. Syötyään hän käärii banaanin kuoren rullaksi ja vie senkin roskiin. Paikalle

saapuu kahvilan plokkari. Hän ja pieni nainen tervehtivät. Ovat ehkä vanhoja tuttuja. En kuule, mitä he puhuvat. Pieni nainen tarjoaa työntekijälle imeskeltävän, keltaisen karamellin, läpinäkyvässä kääreessä. Kiitokseksi, että sai istua kahvilassa, ruokailla ja lepuuttaa jalkojaan ja tuntee hetken itsensä ihmiseksi muiden ihmisten joukossa. Nuo kaksi juttelevat vielä hetken, ja sitten kumpikin poistuu omaan suuntaansa.

Junani lähtöaika lähestyy, ja kävelen laiturialueelle. Juna onkin jo laiturissa, ja pääsen suoraan sisälle omaan vaunuuni, omalle paikalleni. Junavaunuun pelmahtaa iloisia nuoria, joiden hiukset, kasvot ja vaatteet ovat sateenkaarivärien peitossa. Saan tietää, että kaupungilla on ollut värijuoksu, jossa tärkeintä on hauskuus ja värjäytyminen, ei kilpailu tai voittaminen. Taas vanha viisaus pulpahtaa esiin: juju on matkanteossa, ei perille pääsemisessä. Siltä minustakin tuntuu; olen jo monta kokemusta rikkaampi, vaikka en ole vielä päässyt määränpäähänäni. Seuraavat kaksi tuntia vietän Ranskan valtion rautateiden SNCF:n Intercité-junan kyydissä ja sitten olen perillä Le Havressa, Ylä-Normandian suuressa satamakaupungissa.

Le Havren asemalla vastassa on isäntäni Monsieur Barubé. Tunnistan hänet heti, sillä hän on lähettänyt valokuvansa minulle etukäteen. Tapaan samalla myös toisen vaihto-opettajan, ihastuttavan Marian, Espanjasta Hollantiin muuttaneen kielten

ja kulttuurin opettajan. Yhtä matkaa kävelemme parin sadan metrin päähän hotellille ja näemme myös rakennuksen, jossa maanantaina opetamme. Se on Le Havren yliopiston logistiikan opetukseen erikoistunut yksikkö nimeltään Institut Supérieur d'Études Logistiques eli ISEL. Monsieur B. on varannut meille huoneet yliopiston ja hotellin sopimuksella. Myöhemmin María ja minä huomaamme, että saamme huoneet tosi edullisesti, lähes puoleen hintaan. Kannattaa siis aina kysyä majoitusjärjestelyistä. Saamme hetken hengähtää ja siistiytyä, sillä Monsieur B. tulee autollaan hakemaan meitä illalliselle muutaman tunnin kuluttua. Mukaan on tulossa myös Madame B.

Matkalla illalliselle meille kerrotaan pikaisesti kaupungista, satamasta, rannasta ja tärkeimmistä nähtävyyksistä. ”Tässä oikealla, katsokaat!” Isäntämme kertoo urbaanin legendan, miten satunnainen matkaaja vieraili melko nopeasti kolmessa lähekkäin olevassa, merkittävässä rakennuksessa: ensin kasinolla, sitten poliisiasemalla ja lopuksi oikeustalolla. Mielikuvitus alkaa lentää.

Illallispaikkamme on La Taverne Paillette. Ravintolan seinässä oleva vuosiluku 1596 herättää hämmästyksiä. Tarina kertoo, että La Paillette-nimistä olutta on tällä paikalla valmistettu jo tuolloin. Olemme seitsemän aikaan ensimmäiset asiakkaat ja saamme koko ravintolan väen huomion. Se hyörii kiinnostuneena ympärillämme,

vielä on aikaa jutella niitä näitä. Tilaamme aperitiivit, ihastelemme ravintolamiljöötä ja ryhdymme tutkimaan ruokalistaa. Aperitiivien kanssa saamme pientä purtavaa, joten päätämme valita pääruoan ja jälkiruoan. Olemme kaikki innostuneita merenrantimista. Me vieraat kysymme, voivatko Monsieur B. ja hänen vaimonsa suositella meille jotain. ”Bien sûr, jos luotatte minuun, tiedän, mitä haluan teille tarjota”, sanoo isäntämme, ja me luotamme, emmekä joudu pettymään: pian on edessämme valtava tarjotin erilaisia äyriäisiä, simpukoita ja ostereita, runsaasti sitruunalohkoja, muutamia kastikkeita ja maalaispatonkia. Meille on katettu tavallisen veitsen ja haarukan lisäksi erilaisia välineitä, joita tarvitsemme kuorien halkaisemiseen ja simpukan sisuksen irrottamiseen. Tarjotin on valtava, siitä riittäisi hyvin neljälle. Saa nähdä, kuinka käy. Monsieur B. ottaa valokuvan, ja meitä naurattaa hysteerisesti, sillä edessämme on kova haaste. ”Älkää huolehtiko”, sanoo Madame B., ”me voimme auttaa, kunhan olemme syöneet omat kala-annoksemme.” Katsomme toisiamme ja sanomme: ”Bon appétit!”

Saamme kuin saammekin syötyä vadin herkuista tyhjäksi – tosin pariskunta B:n avustamina. Tuoreet äyriäiset ja simpukat ovat elämys, joka on ainakin kerran koettava ranskalaisessa merenranta-kaupungissa. Olemme nauttineet upean aterian ja samalla keskustelleet perheistämme ja harrastuksista-

tamme, kasvatuksesta ja koulutuksesta, historiasta ja yhteiskunnallisista muutoksista. Olen myös saanut vinkkejä vapaa-ajalleni Le Havressa. Ilta-kymmenen aikaan lähdemme ravintolasta. Paikka on aivan täynnä väkeä, ja puheensorina täyttää tilan. Pohdin mielessäni, menevätkö nämä ihmiset töihin seuraavana päivänä. Heillä ei kotiinlähdön aika näytä olevan lähelläkään. Minä sen sijaan aloittaisin luentoni yhdeksältä aamulla.

Olen saanut jo aikaisemmin sähköpostissa tiedon, että luentoni pidetään uudessa auditoriossa. Olen saanut tiedokseni myös ranskankielisen sähköpostiviestin, jonka Monsieur B. on lähettänyt opiskelijoilleen. Siinä hän kertoo alkavan viikon kansainvälisestä tuulahduksesta ja luentojemme aiheista. Viestin lopussa lukee suunnilleen näin: ”Olkaa siis paikalla maanantaina klo 9, hyvät opiskelijat, luotan teihin.” Vetoamus on tehonnut, sillä saapuessamme auditorioon, paikalla on noin 40 opiskelijaa.

Ennen kuin pääsemme näin pitkälle, Monsieur B. ehtii säikäyttää minut noin varttia vaille yhdeksän kysymällä mielestäni perin kummallisen kysymyksen: ”Muuten, tarvitsetko tietokonetta luennollasi?” Kauhistan, vraiment, todellakin tarvitsen. En osannut kuvitella, ettei uusi auditorio olekaan varustettu tietoteknisin laittein. Siispä soitetaan vahtimestarille, joka toimittaa auditorion edessä olevalle, pienelle pöydälle

kannettavan tietokoneen ja laittaa sen valmiiksi. Valkokangasta ei ole, mutta taustana toimii iso valkoinen seinä. Projektori on katossa, ja se toimii. Tämä oli taas hyvä muistutus siitä, että varmistuksen varmistus on aina tehtävä. Vielä kun saan tuntuman näppäimistön ranskalaisessa järjestyksessä oleviin kirjaimiin, saan tunnukseni kirjoitettua ja diaesitykseni avattua. Aluksi esittelen itseni ja kysyn, onko kukaan käynyt Suomessa ja mitä heille tulee mieleen Suomesta. Mikään vastauksista ei yllätä. Kerron heille muutamalla sanalla Suomesta, ammattikorkeakoulustamme sekä logistiikan opetuksesta, vaihto-opiskelusta ja kaksoistutkimahdollisuudesta.

Luentoni aihe on ”Innovation Through Supply Chain”. Toimitusketjun hallinta on kolmannen vuoden logistiikan opiskelijoille tuttua, mutta osoittautuu, että innovaatioon liittyvät asiayhteydet ovat heille vieraita. ISEL:ssä järjestetään kevätlukukaudella 30 opintopisteen laajuinen opintokokonaisuus englanniksi, ja siihen sisältyy luentoaiheeni mukainen opintojakso. Tästä keskustelimme Monsieur B:n kanssa vaihtojaksoa suunnitellessamme ja päädyimme luentoteemaan, jossa painopiste on innovaatioon liittyvissä näkökulmissa. Toimitusketju linkittyy aiheeseen esimerkkien avulla. Opiskelijat saavat uutta perspektiiviä ja uutta ajateltavaa sekä kokemusta englannin kielellä opiskelusta. Tätä pidetään

yliopistolla erinomaisena asiana, sillä opiskelijat lähtevät syksyllä lukukaudeksi opinto-ohjelmaan kuuluvalla vaihtojaksolle.

Eräänä päivänä saapuessani luokkaan opiskelijat ovat jo paikalla ja luokan edessä seisoo mies, joka puhuu opiskelijoille. Oikeastaan hän liikehtii edestakaisin, kädet viuhuvat, ja ääni voimistuu. Selviää, että hän on opinto-ohjaaja, joka pitää puhuttelua opiskelijaryhmälle. Syynä on se, että jotkut opiskelijat ovat tentissä jääneet kiinni luntaamisesta. Äänestä ja eleistä päätellen he saavat kunnon ryöpytyksen. Saarna tulee sellaisella intensiteetillä, etten saa kaikesta selvää. Opiskelijoiden ilmeet ovat vakavat. Tilanne onkin vakava, sillä tenteillä ja arvosanoilla on suuri merkitys. Ne vaikuttavat siihen, minne kukin pääsee vaihtoon seuraavalla lukukaudella. Puhuttelun lopputulos on tyrmäävä: kaikki joutuvat tenttimään uudelleen.

Mieleeni palautuu toinen episodi vuodentakaiselta opettajavaihtojaksolta. Siellä pääsin luentojeni lisäksi seuraamaan opiskelijoiden presentaatioita markkinointiin liittyvistä aiheista. Minun tehtäväni oli esittää kommentteja ja kysymyksiä esityksen päätyttyä. Eräästä kolmen opiskelijan ryhmästä kaksi jätti saapumatta paikalle, joten ryhmän ainut paikalla ollut jäsen joutui esittämään koko esityksen yksin. Ohjaava opettaja keskeytti esityksen moneen kertaan ja nöyryytti opiskelijaa keskeyttämällä hänen puheensa ja moittimalla

yrkkään sävyyn. Melkoinen näytös! Oli ihan pakko sanoa opiskelijarukalle jotain kannustavaa ja kysyä muutama helppo kysymys.

Kaiken kaikkiaan opetusessiot Le Havressa sujuvat mukavasti. Opiskelijat kuuntelevat tarkkaavaisen näköisinä, nyökkäilevät ja esittävät muutamia kysymyksiäkin. Eräälle tunnille tulee yksi aiheesta kiinnostunut opettaja ja haluaa samalla testata, miten hyvin ymmärtää englanninkielistä luentoa. Monsieur B. on aina mukana tuntien alussa ja lopussa. Olen iloinen, että olen voinut tuoda opiskelijoille jotain uutta. Toivotan heidät tervetulleiksi Suomeen ja opiskelemaan Kymenlaakson ammattikorkeakouluun.

Vaihtoviikon puolivälissä isäntäni Monsieur B. lähtee Lundiin, emmekä tapaa enää. Lupaamme pitää yhteyttä jatkossakin ja pyrimme saamaan opiskelija- ja opettajavaihdon vakiintumaan. Hän toivottaa minut tervetulleeksi uudelleen seuraavana keväänä, ja minä puolestani toivotan hänet tervetulleeksi meille. Lounaalla opetan hänelle muutamia tarpeellisia ja asiallisia ruotsin sanoja ja lauseita. Kollegat Lundissa tulevat hämmästyttämään.

Vaihtojakson lopussa minulla on vapaata aikaa. Niinpä lähdän tutustumaan kaupunkiin. Otan kartan ja opasvihkosen avukseni. Le Havre sijaitsee siis Seine-joen suulla, Kanaalin rannalla, kahden tunnin junamatkan päässä Pariisista luoteeseen.

ISEL-yksikkö Le Havren yliopistolla.

Kaupunki on Ranskan suurimpia rahti- ja matkustajasatamia. Asukkaita on n. 170 000. Toisen maailmansodan jälkeen rakennettu, August Perret'n suunnittelema kaupungin betonikeskusta on nykyään Unescon maailmanperintökohde. Kaupunkikuvaa värittävät lukuisat entiset telakka-altaat, pienvenesatamat ja valtava satama-alue laivoineen. Täällä voi todella aistia meren vahvan vaikutuksen kaupungin elämään.

Saavun kohtaan, jossa satama jää vasemmalle ja oikealla siintää pitkä uimaranta pienvenesataman takana. Rannalla on taulu edessä levittäytyvästä maisemasta: ”Katsot näkymää sataman suulla, jonka Eugène Boudin maalasi eräänä myrskyisenä päivänä vuonna 1895”. Tällä upealla paikalla, autotien toisella puolella, sijaitsee MuMa, André Malraux Museum of Modern Art. Impressionismi on syntynyt Le Havressa, ja MuMassa on Ranskan toiseksi suurin impressionistisen taiteen kokoelma. Olen vaikuttunut. Valo, värit ja vaikutelmat ovat impressionismin ydin. Monet, Boudin, Renoir, Degas, Pissarro, Dufy ... hengästyttävä kokoelma. Sulateltavaa riittää pitkäksi aikaa.

Jatkan matkaa rantaa pitkin. Muutama surffailija harjoittelee rannan tuntumassa. Aurinko lämmittää, ja ihmisiä istuskelee rannalla ja rannan kahviloissa. Pysähdyn kupposelle ja nautin keväisestä päivästä. Kauempana rannalla näen ihmisten pystyttävän

pieniä valkoisia rantamökkejä. Voi vain kuvitella kesälomakauden vilskettä rannalla, leikki- ja pelikentillä, ulkouima-altailla ja skeittipuistossa.

Uimarannan toisessa päässä tie nousee korkealle harjanteelle. Siellä odottavat Jardins Suspendus eli riippuvat puutarhat, linnoitukseen rakennettu valtava puutarha-alue hienoine näköaloineen yli Le Havren kaupungin ja kauas merelle. Le Havre on myös viheralueiden, puistojen ja puutarhojen kaupunki. Nautin näkymistä ja puutarhan herkuista.

Palaan takaisin kaupungin keskustaan pitkin kauppakatuja ja saavun leveälle Avenue Fochille ja edelleen Boulevard Strasbourgille, joita pitkin kulkee raitiolinja. Kirsikkapuut ovat täydessä kukassa. Katsastan ulkopäin Oscar Niemeyerin suunnitteleman Le Havren kulttuurikeskuksen nimeltään Le Volcan. Käväisen vielä entisellä telakka-alueella, joka on saanut rannoilleen hienot promenadit palmuineen ja rantatuoleineen. Vanhoissa maksiineissa ei ole enää kahvipapuja, mausteita tai puuvillaa kuten 1800-luvun alussa, vaan tyhjä tilat ovat saaneet suojiinsa ostoskeskuksia, elokuvateattereita, kylpylöitä ja konserttisaleja.

Illalla nautimme Marian kanssa merellisen illallisen. Hän jää vielä kahdeksi päiväksi Le Havreen, Minä puolestani lähdän aikaisin aamulla Pariisin suuntaan. En kuitenkaan aja suoraan St. Lazarelle, vaan hypään junasta noin 80 kilometriä ennen

Pariisia Vernonin asemalla. Asemalta lähtee bussi neljän kilometrin päässä olevaan Givernyn kylään. Bussissa viereeni istuu pariisilainen nainen, joka on tullut lepäämään ja nauttimaan viikonlopusta Givernyssä. Kylässä tutkin Claude Monet'n kotitalon, taidemuseon, puutarhat ja monet hänen taulujensa näkymät. Näin huhtikuussa turisteja ei vielä ole tungokseen asti, ja kaikkea voi katsella rauhassa. Paikassa voi todellakin aistia historian havinaa ja on helppo eläytyä kuvittelemaan Monet'n siveltimen vetoja upeassa puutarhassa. Käynti Givernyssä on kokonaisuudessaan upea elämys.

Matkalla lentokenttäbussissa teen yhteenvetoa kaikesta näkemästani ja kokemastani. Le Havre kaupunkina on monipuolinen sekoitus historiaa ja nykyaikaa, arkkitehtuurisia kerrostumia ja taidetta, rantaelämää, puistoja ja puutarhoja. Meri ja merellisyys ovat läsnä kaikkialla. Tänne voisin palata ja tutustua Normandiaan laajemmin. Paluumatkalla lentokoneessa vaihdan vielä käyntikortteja vieressäni istuvan suomalaisen kanssa. Hän on ollut markkinoimassa sairaalakäyttöön tarkoitettuja biomateriaalituotteita Ranskassa. Tästä sain taas yhden loistavan innovaatioesimerkin ja ehkäpä casen kansainvälisen markkinoinnin kurssille. Samalla kaksi Ranska-fania jakoi vinkkejä toisilleen.

Vielä nuori Kyamkin ja ISEL:n välinen kumppanuus on nyt saatu opettajavaihdon osalta käyntiin.

Paikka on mielestäni oivallinen vaihtokohde logistiikan opiskelijoille. Ympäristö tarjoaa elävää elämää logistiikan maailmasta, ja tämä onkin huomioitu logistiikan kansainvälisissä opinnoissa. Uskon, että myös matkan aikana syntynyt kontaktini Hollantiin tulee tavalla tai toisella kytkeytymään opetukseen Kyamkissa. Kaiken kaikkiaan opettajavaihtomatka on onnistunut. Lisää matkan hedelmiä poimitaan seuraavalla lukukaudella.

Plan de ville eli Le Havren
Kartta itse piirtämänäni!

Rannalla.

Tutustuminen terveysalan
koulutukseen Kreetalla

*Kalastusalukset
Heraklionin satamassa.*

Marja-Leena Kauronen, yliopettaja,
tiimivastaava, Terveyttä ja hyvinvointia
edistävä ja kuntouttava tiimi
marja-leena.kauronen@kyamk.fi

Kreetta on Kreikan suurin saari ja viidenneksi suurin saari Välimerellä. Kreetalla arvellaan olleen asutusta jo 10 000 vuotta, saarella on useita arkeologisia kaivauksia, joista Knossos sijaitsee vain muutaman kilometrin päässä Heraklionin keskustasta. Saarella on merkkejä eri historian aikakausista: bysanttilaisia kirkkoja, venetsialaisten rakentamat linna ja kaupungin puolustusmuurit, turkkilaisia moskeijoja ja museoituja asumuksia 4 000 vuoden takaa. Saarella on vuoristoa ja laaksoja, ja sen eteläosassa on laaja hiekkaranta. Kreetalla on noin 600 000 asukasta.

Olin tutustumassa Kreetalla terveydenhuoltoalan koulutukseen toukokuun lopussa 2015. Matkan tarkoituksena oli myös esitellä Kyamkin Miesten terveyden edistämisen hanketta, joka oli tullut esiin koulumme Baltic Breeze -viikon aikana. Yksi vierasta oli tuolloin Michalis Zografakis Sfakianakis Technological Educational Institutesta (TEI) Kreetalta. Vierailuni aikana TEI:ssä oli kansainvälinen viikko ja muina vieraina kaksi henkilöä Puolasta, yksi Tsekin tasavallasta ja kaksi Sloveniasta.

Technological Educational Institute (TEI) on perustettu vuonna 1983. Sen pääkampus sijaitsee Heraklionissa, muut kampukset Haniassa, Rethymnonissa, Agios Nikolaosissa, Sitiassa ja Ierapetrassa. Pääkampus sijaitsee muutaman kilometrin kaupungista etelään, korkealla mäellä, josta oli kauniit näköalat yli kaupungin. Pääraken-

nuksen lisäksi kampuksella on suuri liikuntahalli ja erillinen kirjastorakennus. Maatalouskoulutusalan puutarha ja koeviljelysalue sijaitsee kampuksen läheisyydessä. Lisäksi kampusalueen välittömässä läheisyydessä oli henkilökunnan lapsille 15-paikkainen päiväkotito, jossa lasten hoitaminen henkilöstölle on maksutonta. Pääkampuksen viereen avataan elokuussa 2015 erillinen terveys- ja hyvinvointialan koulurakennus.

Oppilaitoksessa on 15 perustutkintoon johtavaa koulutusohjelmaa, täydennyskoulutusta ja tutkimus- ja kehittämisosasto. TEI:ssä voi opiskella tekniikka ja informaatio-, liiketalouden hallinto ja talous-, maatalous- sekä terveys ja hyvinvointi -koulutusaloilla. Opiskelu on ajoitettu neljälle opintovuodelle. TEI:ssä opiskelee noin 15 000 opiskelijaa, opetus- ja muuta henkilöstöä on noin 170. Opetus on kreikan kielellä, mutta vaihto-opiskelijat saavat ohjausta englannin kielellä, ja joitakin erillisiä opintojaksoja voidaan järjestää englanniksi. Aikuisopiskelijat ovat samassa ryhmässä nuorten kanssa, ja toisen ammatin opiskelu on yleistä. Opiskelijoiden harjoittelupaikkoja on vielä runsaasti, koska terveydenhuoltojärjestelmä on sairaalakeskeinen, mikä kannattaa muistaa meillä opiskelijavaihtoja suunniteltaessa. Oppilaitoksella on laaja Erasmus-yhteistyöverkosto, jonka kumppanit ovat nähtävillä sen kansainvälisyysviuilla. Tällä hetkellä verkostoon kuuluu Suomesta kuusi ammattikorke-

koulua. Oppilaitos on saanut EU:n tunnustuspalkinnon vuosille 2012–2015 korkea-asteen koulutuksen laadun, opiskelijoiden ja työvoiman liikkuvuuden sekä läpinäkyvyyden lisäämisessä.

Vaihto-opiskelijoita palvelee Gareth Owen, englantilainen arkeologi, joka oli tullut saarelle yli 25 vuotta sitten kaivauksiin ja oli vielä samalla tiellä. Toimistosihteerinä Gloria Vega (kuvassa äärimmäisenä oikealla) on lähtöisin Etelä-Amerikasta ja tullut aikoinaan Englantiin post graduate -opintojen vuoksi ja sieltä edelleen Kreetalle. Kansainvälisyystoimistolla meidät vaihtoon tulleet otettiin lämpimästi vastaan, tutustuimme toisiimme, kävimme läpi viikon ohjelmaa, saimme papereihin leimat ja me, joiden kanssa oli sovittu luennosta, saimme lahjan, kauniin pähkinähunajapakkauksen.

Tutustuimme ensimmäisenä päivänä vielä käytössä oleviin terveysalan luokkiin. Rakennus ja kalusteet olivat vanhat ja käytössä kuluneet, käytävät vähän pimeät, mutta luokissa olivat kaikki tarpeelliset kliinisen hoitotyön harjoitteluvälineet ja tilaa harjoitteluun oli riittävästi.

Kaikissa laboraatioluokissa olivat myös pöydät ja tuolit opiskelijoille. Anatomian suuria kuvatauluja käytettiin havaintovälineinä. Luokkien välittömässä yhteydessä olivat myös opiskelijoiden terveydenhoitopalvelut. Ensimmäisen vuoden opis-

kelijoille on lääkärintarkastus koululla. Sisäpihan koirista muutama oli siirtynyt vilvoittelemaan käytävän kivilattialle. Niiden annettiin levätä rauhassa. Michalis kertoi, että osa opiskelijoista syöttää koiria, joten niistä oli vaikea päästä eroon.

Tiistaina pidin vaihtooni kuuluvan luennon noin 3. vuoden sairaanhoitajaryhmälle. Ryhmässä oli noin 30 opiskelijaa, joukossa oli useita aikuisopiskelijoita, joilla osalla jo oli yksi korkeakoulututkinto, muun muassa ortodoksipappi ja kemisti. Opetusteknologinen välineistö, kannettava tietokone ja videotykki tuotiin mukana luokkaan. Aiheeni oli Suomessa toteutettu tyyppin 2 diabeteksen ehkäisyprojekti D2D. Ennusteen mukaan Kreikassa vuonna 2030 miehistä lähes 80 % tulee olemaan lihavia eli BMI yli 30. Kävimme opiskelijoiden kanssa yhdessä läpi taudin etiologiaa ja epidemiologiaa. Michalis kertoi, että tämä oli ensimmäinen englanninkielinen luento ryhmälle tänä lukukautena. Opiskelijat olivat innokkaina mukana koko ajan. Parhaana ehkäisyprojektin tuloksena he näkivät riskitestin käyttökelpoisuuden ja erilaiset ehkäisytoimenpiteet kohderyhmille. Opiskelijat löysivät verrattain helposti ehkäisevän työn kohteita ja menetelmiä myös kreetalaisessa väestössä. Ehdotukset liittyivät sydän- ja verisuonitauteihin, mutta tupakointiin tai liikennetapaturmien ehkäisyyn liittyviä ehdotuksia nousi esiin vasta kyselyäni lisää ehdotuksia. Kreikassa

Kuvassa Kansainvälisyysviikon vieraat. Erasmus-
Koordinaattori Gareth Owen on ensimmäinen
vasemmalta ja vaihtosioita hoitava toimisto-
sihteeri Gloria Vega äärimmäisenä oikealla.

Kuva tämän hetkisestä
leikkaussaliluokasta.

väestöstä tupakoi noin 40 %, Suomessa vastaava luku on 19 %. Kaupungissa tupakointi oli sallittua kaikkialla kahviloissa ja esimerkiksi vihannesmyyjät torilla tupakoivat. Nuorten kuolemaan johtavia liikennetapaturmia on paljon.

Seurasin slovenialaisen Erasmus-koordinaattorin opiskelijavaihtoesittelyä ja huomasin, että käytännössä vaihto-opiskelijat ovat siellä slovenialaisen opiskelijan kanssa yhdessä sen vuoksi, että henkilökunta sairaalassa ei pysty ohjaamaan englanniksi. Opiskelijat kysyivät maan hintatasosta. Tässä yhteydessä myös minä esittelin opiskelijavaihdon mahdollisuuksia Kyamkissa nettisivujen ollessa siinä hyvänä apuna. Opettajan mukaan kustannukset ovat opiskelijoilla nyt suurin asia vaihtoa pohdittaessa.

Esittelin kuudelle tutkimus- ja kehittämistehtävissä olevalle henkilölle Kyamkin Miesten terveyden edistämisen projektia, jossa kehitetään yhteisöllisiä menetelmiä. Heitä kiinnosti laatimamme miehille suunnattu kysely, paikkatietoon yhdistetty terveyskäyttäytyminen ja toteutusvaiheessa olevat interventiot miesyhteisöissä. Sain rohkaisevia kommentteja kyselylomakkeesta ja interventioista, ja he olivat kiinnostuneita tulevista tuloksista. He olivat halukkaita hankeyhteistyöhön, mutta koska heillä nyt oli useita tutkimusprojekteja työn alla, muun muassa kolme EU-hanketta, sopiva aika olisi

vasta puoleltoista vuoden kuluttua. Mahdollisista hakuihin liittyvistä EU-ohjelmista keskustelimme kuitenkin jo nyt.

Viikon aikana meille esiteltiin juuri valmistunutta, sisustusvaiheessa olevaa terveys- ja hyvinvointialan uutta koulurakennusta. Rakennuksen sisääntuloaulasta aukeaa kuusi noin sadan hengen auditoriota, joita oppaamme Michalis kutsui amfiteattereiksi. Lisäksi rakennuksessa oli useita tilavia teoria- ja laboraatioluokkia, erikseen kirurgiseen ja sisätautien opetukseen sekä leikkauslaittoimintaan, pienryhmä- ja kokoustiloja sekä noin 20 opettajalle työtilat. Lattiat olivat kaunista, valkoista kiveä Pohjois-Kreikasta. Opetusteknologisina välineinä olivat videotykit ja valkotalut, vain Smart Boardit puuttuivat. EU rahoitti 60 % rakennuksesta, ja loput 40 % oli omaa rahaa.

Kreetalaiset ovat ylpeitä maastaan. Meille kerrottiin monipuolisesti oliivin ja viininviljelystä ja niiden merkityksestä maan taloudelle. Myös maan taloudellisesta tilanteesta keskusteltiin, muun muassa suurien asuntojen ja kalliimpien, käytettyjen autojen hinnat olivat laskeneet dramaattisesti. Upeat loma-asunnot ovat usein ulkomaalaisten omistuksessa, ja vapaata tonttimaata on vaikea enää löytää. Maanviljelyksen merkitys oli selvästi nousussa, ja tuotettavien hedelmien valikoima oli laaja, mm. banaanit, aprikoosit ja kiivit kuuluvat

valikoimaan. Keskustelu Kreikasta isäntävään kanssa oli välitöntä, vilkasta ja helposti aiheesta toiseen siirtyvää. Viinitarhat yleensä periytyvät sukupolvelta toiselle, lisämaata on vaikea saada ja tämän vuoksi viinitarha voi olla monessa paikassa pilkkoutuneina suikaleina vuoren rinteillä. Viiniköynnöksiä suojataan tuholaisilta biologisilla, myrkyttömillä aineilla. Vihannestori keskustassa oli runsas huomioiden, että oli toukokuun viimeinen viikko, muun muassa munakoisoja, parsakaaleja ja kesäkurpitsaita, osa kukkineen, oli runsaasti tarjolla. Myyntipöytiin oli kiinnitetty todistuksia luomuviljelystä. Vihannesmyyjistä lähes kaikki olivat miehiä, eri sukupolvea. Vanhemmat miehet pyörittivät käsissään rukousnauhaa ja tupakoivat.

Turismi on kuitenkin tärkein tulonlähde. Lentokoneita nousee ja laskee minuuttien välein lähes kaupungissa kiinni olevalta lentokentältä, mikä aiheuttaa melua asukkailla. Uutta lentokenttää on suunniteltu, kansainväliset sijoittajat ovat kiinnostuneita siitä, mutta maata on vähän eikä päätöksiä ole vielä syntynyt. Osalle kalastus on edelleen elinkeino. Värikkäät kalastusalukset olivat satamassa, ja myyntikojussa oli hyvin erilaisia kaloja kylmätiskeissä. Vierailuajankohtana oli kesä alkamassa ja kukkaloisto oli parhaimmillaan. Oleanderi, kiinanruusu ja jakarandapuu olivat kukassa. Appelsiinipuita oli pihoissa ja joissakin kohtaa jopa kadun varrella, puut olivat täynnä

appelsiineja. Kuulin, että tämän ajan appelsiinit olivat ”mehuappelsiineja”. Ne olivat todella makeita ja mehukkaita, ja tuoremehukoneita olikin joka puolella, esimerkiksi koulun lounasruokalassa. Maassa kasvatetaan myös saksanpähkinöitä.

Minolaiseen ja kreetalaiseen historiaan saimme tutustua arkeologisen museon tutustumiskäynnillä. Koska Erasmus-koordinaattori oli arkeologi, saimme asiantuntevan opastuksen museossa. Museon esineistön runsaudesta kertoo paljon se, että kierroksen alussa Gareth ilmoitti rajoitetun ajan, minkä kussakin huoneessa voisimme viipyä, jotta ehtisimme käydä museon jollakin tavalla läpi.

Museon minolainen osasto antoi kuvan korkeasta sivistyksestä ja kulttuurista, jolla on ollut vahva kirjoitustaito. Näyttely esineistöineen ja jalokivineen oli vaikuttava. Vaikuttavuutta vielä lisäsi Michalixen aiemmin kertomus siitä, kuinka hänen isoisänsä oli 10-vuotiaana vuonna 1928 löytänyt pelloilta kasvin ympärille kietoutuneen sinettisormuksen, joka nyt oli lasin alla tässä museossa. Heraklionin historialliset rakennusnähtävyydet sijoittuvat satamaan, jossa ovat venetsialaisten rakentama linna ja laivanrakennustelakat. Telakat, jotka tuhoutuivat toisen maailmansodan aikana, sijaitsevat satamassa, kaupunkia ympäröivän puolustusmuurin jatkeena. Satamassa on sijainnut myös luostari, jonka läheisyydessä on yksi arkeologinen kaivauskohde.

oliivipuut kasvavat vuorten rinteillä.

Tämä arkeologinen kaivaus käynnistyi rakennettavan tien alta satamassa. Taustalla venetsialaisten rakentama linna.

Myös Kreetan miehitys toisen maailmansodan aikaan tuli aiheena eteeni yllättäen matkan aikana, kun tapasin erään patsaan aukiolla uusiseelantilaisen pariskunnan. He halusivat nähdä Kreetan, koska saksalaiset olivat vanginneet vaimon brittijoukkoihin kuuluneen isän ja kuljettaneet Puolaan, jossa tämä oli seuraavat neljä vuotta ollut vankilassa. Vankilassa mies oli pitänyt päiväkirjaa. Kohtaaminen oli minulle mieleenpainuva.

Kreetta on kuuluisia villoista ja aromaattisista yrteistään, joita käytetään juomiin, ruokien maustamiseen ja myös lääkinällisesti. Osa yrteistä ja villikasveista on endeemisiä eli niiden alkuperä on Kreetalla. Ilmasto ja lämpöä sitova vuoristo suosivat yrttien kasvua. Meille tunnetuimpia Kreetan villoista yrteistä ovat oregano, meirami, rosmariini, timjami, laakerinlehti ja laventeli. Flunssan oireisiin käytetty Diktanmus on myös monille tuttu. Yrttejä myytiin vihannestorilla. Osa yrteistä oli pilkottu pussitavaraksi sopivaksi, mutta osa myytiin kuivattuina kimppeina tai isosta kangaspussista irtotavarana, koska aromit säilyvät parhaiten kokonaisessa kasvissa. Rusinoita myytiin koreissa olevista kangaspusseista. Tuoreiden ja kuivattujen yrttien lisäksi tarjolla oli tuoreita viininlehtiä, hunajaa, säilöttyjä oliiveja, oliiviöljyä ja pähkinöitä. Hunaja on yksi Kreetan tärkeistä tuotteista ja mehiläiset käyttävät juuri yrttien kukkia keväällä hunajan tuottamiseksi. Myyjä

esitteli minulle kaikkia tuotteitaan murentamalla eri yrttejä sormiensa välissä, ja tuoksuttamalla niitä. Näin ensi kertaa elämässäni laventelin, tosin kuivattuna, mutta sininen väri ja mieto tuoksu olivat huumaavia. Markkinakadulla mausteiden myynti on keskeistä.

Oliiviöljyä oli erikokoisissa kanistereissa ja erikoistarjouksina myytävänä erityisesti markkinakadulla. Läheltä hotellia löytyi myös pieni kauppa, jossa omistaja myi tuottamiaan viinejä ja oliiviöljyä irtotavarana. Viinin voi ostaa hanasta muovipulloihin ja extra virgin -oliiviöljyä muovipulloissa. Kalleimman viinin hinta oli noin 3,50 euroa litralta. Pienyrittäjäys kuuluu myös nahkatuotteiden tuotantoon. Markkinakadulla oli nahkatuotteita, pääasiassa laukkuja valmistava perheyrittäjä. Yrityksen merkki XL oli nähtävissä liikkeen takaseinällä.

Merkkilaukkujen suunnittelija oli perheen isä, joka käyntihetkellä ompeli ja kaksi poikaa teki muita työn vaiheita. Perheen äiti oli päämyyjä ja minä auttoi mielellään englannin kielessä. Sain luvan kuvan ottamiseen yrityksestä. Palvelu oli miellyttävää, ei tungettelevaa, ja ostospäätöstä sai tehdä rauhassa. Koska tuotteiden laatu oli hyvä, valmistustapa ja -paikka nähtävillä ja hintakin muodostui kohtuulliseksi yli sukupolven käytävien keskustelujen jälkeen, ostin kaksi laukkuja. En muista, pyysinkö tästä paikasta kuittia. Sisälläni

asuva kirjanpitäjä sai minussa vallan silloin, kun kuittia ei tarjottu, jolloin esimerkiksi taksinkuljettajilta pyysin kuitin. Kahviloissa sai aina kuitin.

Autoilu kaupungissa oli oma lukunsa. Risteyksiin pysäköinti oli yleistä, risteyksessähän oli turhaa tilaa. Omaan tarpeeseen perustuvaa pysäköintioikeutta käytettiin yleisesti; luulin, että kadulla toisella kaistalla jonotettiin, mutta huomasin pian, että jonottajat olivat aviomiehiä, joiden vaimo oli piipahtanut asioille. Sama käytäntö oli pankkiautomaatin kohdalla. Myös minua kuljettanut opettaja haki kahvia, ja minä jäin jo parkkeerattujen autojen taakse käynnissä olevaan autoon merkiksi, että ei mene kauaa. Näin kaikki kuitenkin toimi: ihmiset olivat sallivia toisiaan kohtaan ja asiat tulivat hoidettua. Matkani alkupäivinä tuuli oli etelästä, minkä seurauksena kaikki autot olivat Saharasta tulleen pölyn peitossa.

Kaupungissa ajetaan paljon vespoilla, mopoilla ja moottoripyörillä. Kuolemaan johtavat onnettomuudet ovat yleisiä nuorten keskuudessa.

Minulle kerrottiin, että kaikilla nuorilla ei ole edes ajokorttia, koska moottoripyörä on isän nimissä. Ilman kypärää ajetaan paljon. Vespat ovat liikenteessä yleisiä ruokalähettiläitä ajoneuvoja. Tavaratelineellä on kuljetuslaatikko, johon mahtuu useita eväspusseja tai pizzapaketteja. Pizzat ovat siis tulleet tähänkin kaupunkiin, vaikka paikallinen souvlaki onkin yleinen suolainen välipala. Kahviloissa perinteiset manteleihin ja hunajaan perustuvat leivokset ovat suosittuja. Hunajantuotanto on tärkeässä asemassa.

Matka avasi käsitystäni Kreikasta ja erityisesti Kreetasta. Koulun pitkäjänteisyys ja joustavuus opiskelijavaihdossa sekä saavutukset tutkimustyössä yllättivät minut. Kansan yritteliäisyys sai minut arvostamaan erityisesti pientuotantoa. Isäntien rehtiys ja avoimuus loi pohjan hyvälle yhteistyölle.

*Laukkutehtaan toimitusjohtaja,
mallisuunnittelija ja myyntijohtaja.
Taustalla nahkakuvassa yrityksen
brändin kirjaimet.*

View from the hotel.

Teacher Exchange to University of Rijeka

Hugh Clack, Senior Lecturer,
Team for International Business
hugh.clack@kyamk.fi

Let me first of all say that visiting a partner institution for academic or non-academic exchange whether as a teacher or other member of staff is a great experience and one that all staff of our university should try at least once. During my fourteen years at Kyamk, I have now been on teacher exchange ten times to seven different countries. My wife usually accompanies me on these visits (at her own expense of course) so we find as much time as possible to include cultural activities and sightseeing. Many extra-curricular activities are often arranged by the host institution – at least this has been the case on many of my trips.

Last year I had the chance to visit Croatia for the first time. The country had been on my list of countries to visit, but I had never got around to it before. I knew very little of the country itself and needed to do a little research before going. I chose the University of Rijeka as the place to visit as it was the only partner that we have the agreement for Business studies exchange.

Getting to Rijeka was not so simple. As there is no airport near the town, the closest place to fly to was Ljubljana in Slovenia. From there it was simply a matter of making a three-hour train journey to Rijeka. However, as the flight arrived in the evening, and with only two trains per day, the first night was spent at a small but charming hotel in the lovely city of Ljubljana. Rather than being an inconvenience, this was actually a pleasant

stopover strolling through the city on a warm spring evening and still having time the following morning for a lazy look around the antique market along the canal and settling down to a long lunch before leaving for Rijeka.

All was not so straightforward at the train station. Upon arrival at the station after lunch, we were informed that due to rail construction work, trains to Rijeka were not running that year, but were replaced with a bus service. However, the bus was not what you might expect for an inter-city service let alone travelling to another country. Therefore, we spent more than three hours in almost 30°C travelling on a bus with broken seats, no air conditioning, no toilet, and no possibility of stopping along the way. However, it was an interesting journey through small towns, villages and a rigorous border crossing, and a great relief to finally arrive at Rijeka.

Before going on exchange, it is advisable to research the location of the institution and the accommodation availability. It is of course recommended to find accommodation near the place that you are visiting. This is not always practical if the institution happens to be outside of the city especially as you will not necessarily be visiting every day – you will have some free time for other activities. In this case, accommodation was somewhat limited in Rijeka, mostly consisting of hostels or apartments. I did manage to book

a nice hotel, the Best Western Hotel Jadran, but unfortunately it was the other side of the town from the university and more than 2 km from the edge of the town centre meaning a long walk or a taxi journey each time I visited the university. The standard of the hotel was excellent and prices in the restaurant were considerably low compared to how hotels normally charge for extra services. One tip I can give you, get a room overlooking the sea if possible, you won't be disappointed.

The town of Rijeka is located on the coast in the northern part of Croatia. Being a working seaport, it is not really a tourist destination, other than for those passing through on their way to the Dalmatian coast. I was somewhat surprised by the fact that Rijeka was not really a vibrant town, despite being a very busy seaport. Mostly the port was for cargo vessels rather than cruise ships or passenger ferries. Having said that, the town certainly had an international feel, and English was widely spoken in shops, bars, restaurants and cafés.

The university itself was a little difficult to locate at first as it is known as the Faculty of Economics rather than the University of Rijeka and is located in a back street just outside the town centre. However, directions were easy enough to follow and I set out walking there the first morning through the quiet suburbs and the (equally quiet) town centre.

At the university, I met with my host, Ivana, a PhD Assistant Professor in Marketing. I would

be having lectures with her students on the topic of Branding and Counterfeits. For my lectures, I had approximately 30 students, all of whom were studying full-time. We discussed many aspects of branding and when it came to the main topic of copying and counterfeits, students were surprised that it was necessary to discuss the issue. They explained that apparently counterfeit goods can be found easily in Croatia as there are always people willing to pay for something that looks like the real thing at a fraction of the cost. At the start of the session students did not see any cause for concern in relation to this but by the end of my lecture they realised the implications of counterfeiting and many questions were raised. It was very gratifying to see their enthusiasm for the topic at the end and my host even asked me to prepare exam questions for the students. During the rest of the week, I had more lectures in Intercultural Negotiations and meetings regarding exchange opportunities and student counselling.

The town centre of Rijeka is full of cafés, bar and restaurants all with international menus in several languages. Throughout the late morning through lunch and early afternoon, the town is busy with locals meeting up for coffees or lunch and the feeling is quite Mediterranean. The warm sunshine is certainly a bonus whilst spending time sitting at a café terrace in the pedestrianised “Korso” or main street, although we experienced a lot of thunderstorms during the week. Prices in Croatia

*The beautiful city
of Ljubljana.*

Lecturing at the
faculty.

are very reasonable compared to Finland and the meal portions are quite large.

Perched on a hill above the town is Trsat castle and a large pilgrimage shrine and monastery. Although there are buses and it is easy to get a taxi up the hill, we decided to climb the 138 vertical metres from the path that starts from the town. Although not for the faint of heart, it is a great way to look out over the town and climbing the ornate steps you pass alongside some wonderful private houses and local scenery. Finally at the top, the castle was a little disappointing and the rumbling thunderstorm did not really add to the mood. To be honest the town itself offers better sights to see and experiences to enjoy, especially the architecture, but still the climb up the hill was a nice experience.

From Rijeka, it is easy to travel by bus to the island of Krk just over the bridge 1.5 hours away. The island is a popular tourist destination and the narrow streets of the main town are wonderful to stroll through stopping off at the numerous cafés to soak up the atmosphere sitting at the outdoor terraces in the sun. The island has many great beaches with crystal-clear waters and wonderful restaurants around the marina and coastal path near the town. As can be expected, the prices here are a little higher than in Rijeka, but still reasonable and the seafood is fresh and wonderful.

Talking about seafood, Ivana had recommended a lovely little restaurant, Na Kantunu, at the edge of the town centre of Rijeka. We took a taxi there one evening and were a little surprised at the location next to the working port and a smelly canal. However, the restaurant itself couldn't have been more wonderful. It was bright, fresh, clean and very roomy. The head waiter greeted us on arrival and showed us to our table – we had booked in advance as advised but it wasn't really necessary in the middle of the week. Another surprising thing about this restaurant is that there are no menus. Once we had got our drinks the waiter showed us to the cold counter next to the kitchen where all of that evening's offerings were on display. Na Kantunu is a fish restaurant and everything is absolutely fresh. The waiter described the dishes that could be made but as we were not sure what to order, we allowed him to make a selection for us based on his recommendations. I can say that the meal was wonderful and more than enough to eat. With starters, main courses, desserts, and drinks the bill was a little more than expected, but considering the kind of food that we ate it was a fraction of what we would pay in Finland and well worth the cost.

On the last day of my visit to the university, Ivana took us on a drive just outside Rijeka to a small pizzeria and seafood restaurant called Anic. Well

off the beaten path with a lovely terrace in the sun perched overlooking the azure sea, it was a great setting. We enjoyed a large seafood lunch with a few glasses of local wine to help it down. Just like the abundant seafood, Croatian wines are excellent and they have many varieties, with Istrian wines being quite popular in the Rijeka area.

The next morning it was time to brave the bus journey back to Ljubljana and the flight home to Finland. Although the bus itself was not so modern and the journey was quite long, the timetables were strict and we arrived at Ljubljana train station exactly on time to get a taxi to the airport – although grabbing a taxi outside the station meant having to expect higher than normal taxi rates.

To sum up, I can recommend Rijeka as a destination for exchange or even a tourist visit if you want something slightly different. I have to say that I was expecting something a little more Mediterranean than it turned out to be, but that was not a bad thing. Great seafood, good prices, nice people, and a lovely coastline, Croatia should be on your bucket list!

*The ornate steps leading up
from the town to Trsat Castle.*

*The beautiful island of Krk with
its walled fortress town.*

View from the terrace of Anic.

Tarinoita Kymenlaakson ammattikorkeakoulun
opettajavaihdosta esittelee ammattikorkeakoulun
erästä kansainvälistymisen toimintamuotoa,
opettajavaihtoa.

Raportit tässä julkaisussa ovat innostavia,
asiapitoisia, mutta ennen kaikkea mielenkiinn-
toista luettavaa. Niissä ovat yhdistettyinä
työasiat sekä matkailu ja kulttuuri.

